

Agenda – Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – y Senedd	Marc Wyn Jones
Dyddiad: Dydd Iau, 24 Tachwedd 2016	Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.15	0300 200 6565
	SeneddPPIA@cynulliad.cymru

09.15 – 09.30 – Cyfarfod anffurfiol

Yn ystod y Cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 16 Tachwedd cytunodd y Pwyllgor i fynd i mewn i sesiwn Breifat ar gyfer yr eitem ganlynol.

1 Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed – y wybodaeth ddiweddaraf

(09.30 – 10.30)

(Tudalennau 1 – 14)

Carol Shillabeer, Prif Weithredwr – Bwrdd Iechyd Addysgu Powys
Sian Stewart, Cyfarwyddwr Cenedlaethol Iechyd Meddwl y GIG

Dogfennau atodol:

Papur Ymchwil

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 1 – preifat | private

2 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

(10.30)

3 Gweithredu Dyfodol Llwyddiannus: Adolygiad Annibynnol o'r Cwricwlwm a'r Trefniadau Asesu yng Nghymru – sesiwn dystiolaeth 2

(10.30 – 11.15)

(Tudalennau 15 – 41)

Barbara Lund, Swyddog Maes – ASCL Cymru
Mair Herbert, Ysgol Bryn Elian - Conwy
Rob Williams, Cyfarwyddwr Polisi – NAHT Cymru
Huw Jones, Prif Athro – Ysgol Gynradd Albert, Penarth

Dogfennau atodol:

Papur Ymchwil

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 2 – Cymdeithas Arweinwyr Ysgolion a Cholegau Cymru (ASCL Cymru)

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 3 – Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (NAHT Cymru)

4 Gweithredu Dyfodol Llwyddiannus: Adolygiad Annibynnol o'r Cwricwlwm a'r Trefniadau Asesu yng Nghymru – sesiwn dystiolaeth 3

(11.15 – 12.00)

(Tudalennau 42 – 45)

Alan Edwards, Pennaeth Addysgu a Dysgu – Ein Rhianbarth ar Waith
Steven Richards-Downes, Uwch Ymgynghorydd – Consortiwm Canolbarth y De Gwasanaeth Addysg ar y Cyd
Rhys Howard Hughes, Cyfarwyddwr Cynorthwyol (Cefnogaeth a Broceru) – GWE
Dr Kevin Palmer, Cyfarwyddwr Cynorthwyol, Broceriaeth, Ymyrraeth a Chefnogaeth – Gwasanaeth Cyflawni Addysg I Dde Ddwyrain Cymru

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 4 – Consortia Gwella Ysgolion Rhanbarthol

Egwyl cinio (13.00 – 14.00)

5 Ymchwiliad i Wasanaethau Eirioli Statudol – sesiwn dystiolaeth 2

(13.00 – 14.00)

(Tudalennau 46 – 62)

Sally Holland, Comisiynydd Plant Cymru

Hywel Dafydd, Rheolwr Polisi a Materion Cyhoeddus

Rachel Thomas, Swyddog Polisi

Dogfennau atodol:

Papur Ymchwil

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 5 – Comisiynydd Plant Cymru

6 Papurau i'w nodi

(14.00)

Ymchwiliad i Waith leuenctid – Gwybodaeth ychwanegol gan Weinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes yn dilyn y cyfarfod ar 12 Hydref.

(Tudalennau 63 – 97)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 6 – i'w nodi | to note

Llythyr oddi wrth Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg – Adolygiad o Drefniadau Cyllido Addysg Uwch a Chyllid Myfyrwyr yng Nghymru

(Tudalennau 98 – 99)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 7 – i'w nodi | to note

Llythyr at Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant – y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2017/18

(Tudalennau 100 – 105)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 8 – i'w nodi | to note

Llythyr at Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg a Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes – y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2017–18

(Tudalennau 106 – 113)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 9 – i'w nodi | to note

Llythyr gan Weinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes – y diweddaraf am Gynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg

(Tudalennau 114 – 118)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 10 – i'w nodi | to note

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon at Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd, Llesiant a Chwaraeon a Gweinidog Iechyd y Cyhoedd a Gwasanaethau Cymdeithasol – Cyllideb Ddrafft 2017–18

(Tudalennau 119 – 128)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 11 – i'w nodi | to note

7 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod.

(14.00)

8 Ymchwiliad i Waith leuenctid – Ystyried yr adroddiad drafft.

(14.00 – 14.30)

(Tudalennau 129 – 162)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 12 -- preifat | private

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 2

Ymateb gan : Cymdeithas Arweinwyr Ysgolion a Cholegau (ASCL Cymru)
Response from : Association of School and College Leaders (ASCL Cymru)

1. The work of the Pioneer schools network in designing and developing the new curriculum

Schools are putting significant time and resource into their efforts as pioneer Schools. There are many examples of really exciting and innovative approaches being developed. We applaud the moral purposes contained in Successful Futures and feel these should be guiding principles.

We have some concerns that there does not appear to be a coherent strategy to ensure a co-ordination of the work of all the Pioneer Schools. This would appear to be due in part to the differing approaches of the regional Consortia that are directing the work. This becomes particularly apparent when some schools are being encouraged to develop curriculum content before there is a clear direction established in terms of pedagogy.

There does not appear to be an explicit requirement for schools to adopt a research based approach to their work, meaning that there is significant danger of schools expending time, energy and resources in “re-inventing the wheel”.

There is, however, a danger that constraints imposed by the qualifications framework, hard line accountability models, including the narrow Estyn judgements, are stifling this agenda of innovation.

2. The interface with effective professional learning for the education workforce and initial teacher education and training

We are concerned that there appears to be a limited amount a “sharing of best practice” between Pioneer Schools and those schools that are not part of the programme. There is a real danger that non-Pioneers will feel disenfranchised, and uncertain about what is going on. This is leading to a feeling of “being done to”, and will mean that many schools will be placed in a position of having to “catch up” in one of the periods of most significant changes in education of recent times.

At present we are not seeing a great deal of evidence to suggest that ITE providers are contributing to this; however, there is yet time, and the emphasis to date has very much been on the work of the Pioneer Schools. We would support any initiative to ensure that new entrants to the profession are properly prepared for implementing the new curriculum.

3. Governance arrangements for implementation and the role of the Independent Advisory Board, Change Board and Strategic Stakeholder Group

These appear to be well established, and operating well. We are concerned that a range of academics are only involved at a strategic level and would have important contributions to make if encouraged to work with Pioneer Schools to support a research-based approach.

4. Other issues of concern and/or importance regarding the development of the new Curriculum for Wales.

We feel that there is not yet a clear enough grasp on the overall direction of all those involved in the work of Pioneer Schools. Some schools report that whilst being encouraged to develop new ideas they also feel the need to know what else is happening across the project. We would recommend even more effort needs to be put into clear co-ordination and also in communication not only between Pioneer Schools but also to all other schools in Wales. With a project of such significance for all schools in Wales, it is essential that everyone understands what is going on and their place in helping to develop the new curriculum.

There are some concerns regarding assessment, and how Welsh Government proposes to track pupil progress nationally. Schools are uncertain whether they are just going to rely on the national literacy and numeracy tests and what would be the implications for GCSE.

In 2015 we published our Blueprint for a Self-Improving System in Wales that deals with many of the issues mentioned above. It challenges us all, government, school leaders, governors and professional associations to have a clear vision for where education should be by 2020. We would see this concept as critical to the success of the new curriculum.

**Cynulliad Cenedlaethol Cymru | National Assembly for Wales
Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg | Children, Young People and
Education
Committee**

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 3

Ymateb gan : Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (NAHT)

**Response from : National Association of Head Teachers (NAHT Cymru)
Implementation of Professor Graham Donaldson's Review Successful Futures:
Independent Review of Curriculum and Assessment Arrangements in Wales.**

NAHT welcomes the opportunity to submit evidence to the Children, Young People and Education committee.

NAHT represents more than 29,000 school leaders in early years, primary, secondary and special schools, making us the largest association for school leaders in the UK.

We represent, advise and train school leaders in Wales, England and Northern Ireland. We use our voice at the highest levels of government to influence policy for the benefit of leaders and learners everywhere.

Our new section, NAHT Edge, supports, develops and represents middle leaders in schools.

The work of the Pioneer schools network in designing and developing the new curriculum;

NAHT Cymru and our members were heavily involved in the evidence that fed into Professor Graham Donaldson's review and in the shaping of the recommendations in Successful Futures.

Indeed, following the announcement of the acceptance of all 68 recommendations in late June 2015, NAHT Cymru stated,

“Successful Futures’ provides permission for the profession to take the lead and is the blueprint that should now shape the work of all interested parties - schools, Local Authorities, Regional Consortia, Estyn and the Welsh Government.

“NAHT Cymru are also pleased that there have been more realistic timescales indicated by the Minister. Lessons have to be learnt from less successful implementation of past initiatives. It's not about getting a new curriculum and assessment in place by a short term, specific date or time. It's actually more about getting it right, at the right time and keeping the needs of all learners at the heart of all we do.”

The examples of developments emerging from individual pioneer schools have appeared exciting and innovative and the schools and staff within them have made use of the time and space provided in order to begin devising outstanding practice.

The mechanism for wider communication of their work across Wales has been more challenging. NAHT Cymru have sought to assist via our own communications systems, but this method simply does not reach everyone. There is some suggestion that the sheer volume of initiatives and the 'business as usual' work at school level does not allow for easy dissemination.

Currently, many school leaders of settings not leading on curriculum and assessment development (non-pioneer schools) are struggling to understand how work in the pioneer schools is going to feed into their own school and impact upon the Wales-wide policy change that will be required. There appears to be a fundamental difference between 'encouraging' school-to-school working and actually constructing opportunities in order to 'facilitate' constructive school collaboration. NAHT Cymru hold the view that, for the greatest systemic-level of change, the greatest gains will be in those schools NOT directly involved in developing the new curriculum as without them on-board any inertia in the system will be exacerbated.

There is a sense that the high level vision, as expressed in 'Successful Futures', remains a useful yardstick for any new approaches but that there is now a need for greater clarity as to what the new curriculum and assessment system will actually look like to individual school leaders, teachers and the wider workforce. It should also be borne in mind that any staff employed since 1988 in schools in Wales will have known nothing other than a National Curriculum. The legacy of a prescribed curriculum will require a huge cultural shift within the profession – not insurmountable but a huge challenge nonetheless.

The aim now should be to better co-ordinate the overall shape and structure of the curriculum so that it can be articulated to schools, HTs, teachers, support staff and pupils and parents – 'Where are we now?' 'What will the overall structure look like?' 'How will schools be able to use the new structure?' 'What will be expected of schools and the workforce from now on?'

School leaders want to know how the various pieces of development currently under way will be brought together into a clear, structured and understandable curriculum for Wales. How will the desired learning continuum, from our youngest to our oldest pupils, function so that children and young people are supported to maximise their progress from pre-school to formal qualifications and beyond?

The way that schools are measured and held to account directly influences the work they undertake and certainly the areas that occupy their greatest focus. One of our members stated that they were excited about the review's potential to provide much needed re-invigoration to our system and place values back at the heart of education. However, they feared the whole process will fall apart because of the accountability measures that will be implemented alongside the curriculum. In the current climate and culture, they saw little value in designing curricula without knowing the assessment and subsequent accountability model that will underpin it.

School leaders welcome well structured, purposeful accountability.

Robust, fair and well-planned measures can steer the improvement pathway for an organisation and energise the workforce to strive for what matters. When it is well planned it develops the types of activities that focus on the right things and encourages the workforce to concentrate efforts on areas over which they have direct influence.

There is a real danger at present that some of the current ways of measuring school performance could actually stifle the pioneer school work and the other ways of working we wish to see in order to facilitate curriculum development. Unless accountability, and the assessment system that runs throughout the curriculum, are both updated and developed at the same time as the curriculum review, they will prove to be a serious obstacle in achieving the overall aims of 'Successful Futures'. Accountability arrangements shape school-level behaviour – Estyn have appeared to understand this in their new inspection arrangements for 2017 onwards, which maintain a robust edge whilst acknowledging their role in improving schools and supporting and encouraging a cultural change for staff.

For example, our members believe that School Categorisation, in the current form, narrows the focus of schools, school leaders and teachers and inhibits the type of school-level developments required to implement a world class curriculum. Despite the best intentions of Welsh Government, categorisation also continues to be shared with wider stakeholders in a format that allows the media to produce crude league-tables, and this unintended ranking of schools via colour-code perpetuates a system that does not encourage school-to-school collaboration. It is facilitated school-to-school collaboration that can spread the impact across Wales for pioneer schools.

If the disconnect between some settings, an unwanted bi-product of unintended school versus school accountability measures, grows and is also allowed to creep into the pioneer / non-pioneer school relationship, the success of the curriculum plans are under threat. It is critical to the success of any roll out that every school, across the whole of Wales, has a keen sense of their role and responsibility in implementing the new curriculum and assessment system.

The interface with effective professional learning for the education workforce and initial teacher education and training;

Effective professional learning can be a key driver of change and improvement. For example, a teaching professional who has an intrinsic sense of their value, is able to experience a tangible investment in their own professional development and is provided with the resources and responsibility for their own improvement, is far more likely to be highly motivated and productive.

Currently, the pressures of an often limited training resource available for many schools, the range and type of professional learning on offer and the sheer scale of policy change for schools to manage and implement, has resulted in a very mixed picture in terms of the interface with effective professional learning for the education workforce.

The traditional training course has been shown to have less of an impact on school-based practice than some of the peer-model activities. Some of the 'excellence in teaching' programmes, for example, develop exactly the type of in-school reflective pedagogy approaches that have been evidenced to impact most upon the progress and learning of children and young people. However, such programmes are intensive and require funding and austerity pressures have reduced the ability of the workforce to access the best programmes via school budgets.

Quality assurance of professional learning programmes can also be challenging for schools. It is sometimes difficult for providers to fully appreciate the specific school or individual professional context and tailor the professional learning for maximum impact. This is a difficult challenge for providers because it requires a bespoke approach that, in turn, requires significant information gathering and planning prior to

any training. The National Literacy and Numeracy Framework support programme, for example, sometimes failed to have the desired impact in schools as each setting was in a very different position and the approach was not necessarily tailored effectively or quickly enough to be able to impact on class-based activities even for settings who were well placed early on in the roll out.

Initial teacher education and training providers also need to be completely involved at the outset of the curriculum and assessment policy changes. Providers, with the assistance of the profession and particularly school leaders, need to be shaping courses to ensure new teaching staff are fully up to speed and able to develop a reflective pedagogy throughout their career from the very beginning. As new teachers enter the profession, schools will be expecting that newly qualified staff start fully aware of the principles and recommendations in 'Successful Futures'. School leaders take the responsibility for induction very seriously and will support new teachers within their settings. However, external professional learning can only become effective if developed within school during in-class experience – theory into continually refined practice. If we have well prepared newly qualified staff, they too can be a lever for cultural change in the system.

The 'excellence in teaching' programmes, previously referred to, require a specific reflective approach – almost like a 'teaching-hospital' approach – peers working together, collaboratively in school, observing, reflecting and refining their knowledge, attitudes and skills. In order for this to succeed it must lie outside existing performance management processes as a separate approach – for the teachers, led by the teachers.

A similar peer-led approach would be of great benefit to school leaders, particularly headteachers, who often remain in some isolation when trying to develop leadership skills. Many experienced Headteachers lament the loss of the LPSH programme for a similar reason. This model of peer-led professional learning is also more likely to produce the school-to-school working that could facilitate the roll out of the recommendations in the curriculum review. For school leaders to influence the level of change required for Successful Futures recommendations to be realised, they have to have strong peer-relationships, have a high degree of resilience and fully understand and buy-in to the vision that expects a mutual responsibility for all pupils, not just those in their own schools.

As a result of the recognised financial pressures of austerity, Welsh Government provided greater flexibility to school leaders in the use of certain grants included in the Education Improvement Grant. This was a welcome degree of support but has now inadvertently resulted in many cases where there is little if anything left for professional learning in school budgets, as the funds have been used up merely sustaining staffing levels.

If we are all committed to investing in the world class staff who will need to deliver the world class curriculum, we will need to commit funds to schools specifying that this additional allocated professional learning budget be ring-fenced for professional learning on top of existing school budgets.

Governance arrangements for implementation and the role of the Independent Advisory Board, Change Board and Strategic Stakeholder Group;

As Director of Policy – NAHT Cymru, I sit on the Strategic Stakeholder Group. The work of the group has been interesting and has shown the type of developments coming to fruition in a number of pioneer schools. We have also viewed the Digital

Competence Framework and other relevant developments within 'Successful Futures'..

However, there can be a sense that the stakeholder group feels quite removed from the process of developing an overall system. There is a fear that the pioneer school work has yet to be articulated into an overall curriculum plan and as a stakeholder, our influence is somewhat blunted. There is also a need to be clear about implementation, particularly how to manage changes so that it is clear to schools when new curriculum plans come in, exactly what they will replace so that certain current activities can stop to create the space for the new work to come into play. Current workload leaves no room for anything additional, only something that replaces existing practice.

NAHT Cymru have been committed to communicating to our members any updates regarding the curriculum plans and to request their feedback for the Strategic Stakeholder Group. Our aim has been to support this Welsh Government policy change and yet communication channels only seem to be received and understood by a proportion of schools. Some exploration of the most effective means for communication is required, a joint strategy between Welsh Government and the wider profession.

Although the Independent Advisory Board, Change Board and Strategic Stakeholder Group structure appears to make sense and align behind the pioneer school activity, it is not always clear how they interrelate and support the overall work of curriculum and assessment development at school-level. Many NAHT Cymru members at school-level would not really understand the role of the above groups or who sits on each group, or how each group is supporting the overall curriculum developments. A legitimate question might be, do all school staff need to know? However, it would make sense to provide a schematic for use in communications, particularly for school leaders but accessible to all, in order to establish the structures supporting the work at school level.

It is also unclear, at present, how much influence the above groups are having within schools. There is an argument that the expert academics involved in the governance arrangements would have a greater influence and support school leaders, teachers and other staff in pioneer schools if they were working more directly with them – is there a need or direct benefit in academics working directly with schools? We believe that their world-class knowledge and research-rich experiences would enhance the current work and further enhance the skills and knowledge of the Welsh education workforce as they shape the new curriculum.

Other issues of concern and/or importance regarding the development of the new Curriculum for Wales.

One of the key areas that was welcomed when the then Minister for Education, Huw Lewis AM, announced the acceptance of all 68 recommendations in 'Successful Futures', was the ambitious but pragmatic and realistic planning and timescales set.

Subsequently, there has been a bringing forward of certain deadlines.

The initial indications, gained from the Scottish experience of curriculum change, were that Wales would be looking at a timescale of at least 8 to 10 years. We welcomed this sensible and proportionate approach. However, the new arrangements are now due to be available from September 2018 – a mere three years from the start of the pioneer school work and well under two academic years

away. It is critical that the implementation is well managed and pragmatic – it must be about getting this right for pupils and not rushing in change to meet a deadline. There are implications for schools in terms of professional learning prior to roll out, ensuring the profession is ready and able to meet the challenges of the new and exciting curriculum and assessment arrangements.

Schools need to understand the overall timetable - what policy comes into practice and when, what teachers can then stop doing to allow the new approaches to be implemented effectively and who is responsible for gate-keeping to ensure the overall structure is coherent, that workloads are manageable and the profession is well prepared?

The current plans are exciting and ambitious but the profession and wider stakeholders require an overall blueprint with greater coherence to see how each element – curriculum, assessment and accountability – fits together and encourages the right, constructive ways of working. A clear strategy for pragmatic implementation, including a resourced duty upon every school to be involved in the pioneer work (directly or indirectly) clearly communicated to all settings and staff members would also provide the pathway expected for curriculum change.

In previous years, for example, when rolling out large educational policy, the Welsh Government have provided for two additional In-service Training days to schools, specifying exactly what the schools should do on those specific occasions. If this were to be repeated during the roll out of the new curriculum and assessment over the next few years, facilitated by government, consistent communication is more likely, professional learning related to curriculum and assessment changes could be relatively efficiently delivered and no school could say that they had no opportunity to get involved.

Finally, the assessment system could be a key element in levering the right type of change. The high level vision for assessment has been articulated but the current line of travel remains somewhat unclear. We welcomed the principles of enabling the profession to lead the changes, but school leaders are telling us that they need more detail so that accountability does not distort the purpose of in-class assessment.

We continue to emphasise the recommendation in Donaldson's 'Successful Futures' review to school leaders, about enabling assessment to fulfil its core purpose, by releasing it from the non-progress accountability measure that it appears to be at present. In Professor Donaldson's review, the recommendations concerning assessment, accepted in full by the Welsh Government, were unequivocal. Two are of particular note:

- Assessment arrangements should give priority to their formative role in teaching and learning.
- Local and national policies and practices for assessment should be carefully designed to be as light touch as possible, while giving sufficient information to assess progress, and avoid unnecessary bureaucracy.

Unfortunately, the widely accepted integral role of assessment in the learning process, as explained above, has been somewhat skewed by the over reliance by national, regional and local government on accountability measures that focus purely on pupil outcomes.

School leaders believe that there is a need to disconnect accountability from an outcome-only obsessed assessment framework and, instead, fully implement a system that adheres to the key principles in the review recommendations. We want a system which enables all schools, and those working directly with our children and young people, to focus upon their core purpose, maximising pupil progress and, as a result, achieving the best possible outcomes.

School leaders would be keen to work with government at every level in order to create a system where assessment is accurate and trusted, works to accelerate pupil progress and improves outcomes for every child and young person in Wales.

The main purpose of education is to prepare children and young people for a world we do not yet know and cannot fully anticipate. 'Successful Futures' recognised this and articulated it through the long-term vision.

Preparing for this unknown future means that for our children and young people core skills in communication, numeracy and digital competence are likely to remain important, but the most critical skill of all is likely to be being an outstanding learner.

By ensuring that we produce individuals well prepared and with the attributes, skills and perseverance to learn throughout their lives, resilient enough to withstand and overcome challenges and comfortable to innovate and explore creative solutions to problems, we will be placing pupils in Wales in a position of strength.

Rob Williams

NAHT – Policy Director Cymru

Eitem 4

Cynulliad Cenedlaethol Cymru | National Assembly for Wales
Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg | Children, Young People and Education
Committee

CYPE(5)-12-16 – Papur | Paper 4

Ymateb gan : Consortia Gwella Ysgolion Rhanbarthol
Response from : Regional School Improvement Consortia

Successful Futures evidence

09.11.2016

By 2021, all schools in Wales will be planning and delivering a curriculum defined as including all of the learning experiences and assessment activities focused on creating

- ambitious, capable learners who are ready to learn throughout their lives
- enterprising, creative contributors, ready to play a full part in life and work
- ethical, informed citizens of Wales and the world
- healthy, confident individuals, ready to lead fulfilling lives as valued members of society.

In order to achieve this goal, we will have a teaching profession working to a set of professional standards which develop outstanding pedagogy through professional learning, innovation, leadership and collaboration. Schools will be vibrant learning organisations working together within a self-improving system to the benefit of all. Learners will benefit from an all age learning continuum. We will need to focus on how we teach and not just the what. Finally, all schools will be moving towards being engaged in a Successful Futures network

As part of Successful Futures the network of schools are responsible for developing and creating a new curriculum for Wales in response the Donaldson report. The project is a national project where schools from across Wales are working collaboratively to research and implement the required changes.

The project is led by Welsh Government. The four regional consortia are increasingly working with with Welsh Government to support the implementation. To ensure this remains a national project, the four regions have maintained their position as an enabler for schools.

Pioneer schools.

Selected schools from across Wales have been working with WG:

- to develop an approach for the curriculum for Wales;
- to lead on the strategic design of a new curriculum for Wales;
- to identify and implement the changes required to improve the curriculum for the future;
- to develop an approach to support workforce development across Wales;

- to develop the support and training for the implementation of a new curriculum;
- to work with their cluster schools and other schools to begin the process of workforce development and to develop professional learning organisations;
- to provide information to all schools on progress of the Digital Framework;
- to consider training implications and support requirements for schools in implementing the Digital Competence Framework.

Expectations for schools and regions were not always clear at the outset. This initially led to confusion. Nevertheless, a number of schools have engaged well with the process and are keen to develop a new curriculum for Wales.

Many Pioneer schools and other schools outside the scheme have developed exciting and innovative practices. They are working well to interpret the vision of Successful Futures.

Regional Consortia

The four regions have:

- enabled Pioneer schools to investigate, develop and implement change;
- worked with their Pioneer schools to ensure there are sufficient opportunities for all schools to keep up-to-date with developments;
- provided subject specific support where necessary to allow Curriculum Pioneers to develop and test new ideas;
- supported Welsh Government to monitor progress against the strategic timeline;
- allocated resources internally to develop this work and support schools across the regions;
- attended regular planning sessions with WG and Estyn to feedback on progress;
- facilitated communications between WG and schools.

Update on progress from September 2015 – September 2016.

- Progress has been made in identifying and selecting schools. Some Pioneer Schools were initially frustrated with the lack of direction and had difficulty understanding their roles.
- All four consortia worked on a joint presentation to define roles to develop clarity nationally
- Roles for Pioneers are now clearer and a small amount of progress has been made.
- A strategic implementation group of schools has been created and they meet regularly with the consortia and WG to provide updates on progress. However, the

work of the four groups is not always shared well across the network. It has been identified that there was an overlap in elements of work across the work strands.

- The national meetings of Pioneer Schools have been of mixed quality. Feedback from schools has been varied
- There have been a few occasions where there has been risk of schools disengaging in the programme.
- A few schools have indicated that funding provided may not cover the release required in order to fullfill current expectations

From September 2016

- Responding to feedback, WG have now brought together all 3 workstreams to create one overall network. This has been positively received by schools.
- All Pioneer Schools have identified a preferred area of focus and WG are currently mapping this to requirements. WG and consortia have identified additional schools to support development of AoLEs and ensure representation across all phases in all regions.
- WG meeting with four consortia to identify potential additional schools to support development.
- It was timely for WG to review current progress and plan a way to accelerate developments.

Strengths and areas for development to date.

- All schools have been able to pilot and trial new strategies to improve standards and engagement.
- All regional consortia and schools have a positive mindset and are committed to implementing Successful Futures effectively. However, lack of clarity over the past twelve months may have prevented quicker progress. But working relationships between WG and consortia are developing well to provide solutions.
- Regional Consortia are keen to offer guidance to Welsh Government to support the implementation of Successful Futures. However, this has not always been responded to effectively over the past twelve months. This has improved recently.
- All schools recognise the importance of the development of a new curriculum. However, non-pioneer schools do not feel fully updated. Moving towards a whole Wales Successful Futures network would support this. It is important that we faciliate engagement for all schools in this process.

Recent developments since October 2016

- The four consortia have jointly developed a proposal to support WG in moving forward with the SF work. This plan outlines key strategic priorties and provides an accountability structure along with levels of planning to ensure goals are met.
- WG are beginning to work well with consortia and this plan should support this work further.

- There is a significant risk that Pioneer schools are used to support programmes outside the development of the curriculum. Considering the workload and current pressures on schools, it is key that schools are resourced well and allowed to focus on this important work.
- The four consortia joint proposal to Welsh Government offers a strong, focused and detailed structure for realising the recommendations of the Donaldson Review. It will set out the outcomes we seek and provide milestones and a clear timeline for achieving them. It will address issues around assessment, qualifications and accountability with the four purposes acting centrally to all activity. All regions are committed to the delivery of this plan.

Eitem 5

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Comisiynydd Plant Cymru Children's Commissioner for Wales

Ymateb i Ymgynghoriad / Consultation Response

Date / Dyddiad: 15th November 2016

Subject / Pwnc: National Assembly for Wales' Children, Young People and Education Committee Inquiry into Statutory Advocacy Provision

Background information about the Children's Commissioner for Wales

The Children's Commissioner for Wales is an independent children's rights institution established in 2001. The Commissioner's principal aim, under the Care Standards Act 2000, is to safeguard and promote the rights and welfare of children. In exercising their functions, the Commissioner must have regard to the United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC), as stipulated in regulation 22 of the Children's Commissioner for Wales Regulations 2001. The Commissioner's remit covers all areas of the devolved powers of the National Assembly for Wales insofar as they affect children's rights and welfare.

The UNCRC is an international human rights treaty that applies to all children and young people up to the age of 18. It is the most widely ratified international human rights instrument and gives children and young people a wide range of civil, political, economic, social and cultural rights which State Parties to the Convention are expected to implement. In 2004, the Welsh Assembly Government adopted the UNCRC as the basis of all policy making for children and young people and in 2011, Welsh Government passed the Rights of Children and Young Persons (Wales) Measure, which places a duty on Welsh Ministers, in exercising their functions, to have 'due regard' to the UNCRC.

This response is not confidential.

1. Introduction

The statutory remit of the Children's Commissioner for Wales includes the review and monitoring of arrangements for safeguarding and promoting the rights and welfare of children, which includes the provision of statutory advocacy¹. Reviews of advocacy arrangements have been undertaken by the office on a number of occasions. Advocacy provision remains a key theme of our core work as the realisation of Article 12 of the UN Convention on the Rights of the Child (UNCRC) enables the full involvement of children and young people in the decisions and processes that affect them directly. The Children, Young People and Education Committee has been provided with the previous reports of my office in relation to Advocacy as follows:

Telling Concerns (February 2003)²

Missing Voices (March 2012)³

Missing Voices, Missing Progress (May 2013)⁴

Missing Voices: Right to be Heard (July 2014)⁵

I do not intend to repeat all of the recommendations made in those reports, or the reports that have been undertaken by several other groups during the same time period. Across all of the written reports, evidence provided and inquiries undertaken to date however, there are some key themes that are still of relevance but remain to be addressed, as follows:

- Maintaining a fully independent and high quality service for all those entitled to it;
- Promoting awareness and universal access to advocacy provision, including self-referrals;
- Instilling confidence and consistency in service provision across Wales;
- Difficulties with commissioning arrangements, stability of funding and the content of contracts.

My vision as Children's Commissioner is for a Wales where all children and young people have an equal chance to be the best that they can be. Advocacy can be an important tool to redress the imbalance faced by children and young people who are experiencing barriers to full participation in decisions about their lives. It is important for services to be consistently offered and accessible across Wales to enable all children and young people to achieve the best possible

¹ <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/14/part/V> Section 73 Care Standards Act 2000

² <http://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2016/04/Telling-Concerns.pdf>

³ http://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2016/04/Missing-Voices_E.pdf

⁴ <http://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2016/04/missing-voices-missing-progress-2013-draft04.pdf>

⁵ http://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2016/04/MV_FINAL_E.pdf

outcomes. Advocacy is a fundamental safeguard to ensure that children and young people's concerns are listened to and acted upon in a fair and transparent manner.

From as far back as the Waterhouse Report "Lost in Care"⁶ in 2000, advocacy has featured as an area of concern in reports and inquiries on many separate occasions but I regret to say that meaningful and lasting change for children and young people has yet to be achieved. The opportunity presented by the implementation of the national approach is one that should be grasped, to improve children's outcomes. However I am frustrated by the lack of progress despite sustained efforts by my office and others to ensure this essential safeguarding service is available to everyone who is entitled to it. I welcome the Committee's involvement in this policy making process.

2. What are your views on the effectiveness of the Welsh Government's approach to the delivery of statutory advocacy provision? If this is a concern to you, how should this be addressed?

The collaboration between the Welsh Government and local government has taken a lot of time and resource to get to the present position. Since an agreement being made to implement the national approach and active offer in late 2015, the work has reached a stalemate as the Association of Directors of Social Services (ADSS Cymru) and the Welsh Local Government Association (WLGA) have not matched the resource allocated for implementation by the Welsh Government, nor do they have a robust implementation plan in place.

That said, it should be recognised that a lot of work has been undertaken around statutory advocacy in the last few years, culminating in Part 10 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 ("the SSWB Act") specifically relating to advocacy and the regulation of advocacy services through the Regulation and Inspection of Social Care (Wales) Act 2015. These two 'sister' Acts emphasise the importance of voice, choice and control for all citizens including children and young people and advocacy is an important tool to enable people to participate in decision making about their care and support needs.

Alongside these Acts, there have been a number of different groups convened by the Welsh Government, tasked with developing guidance and addressing practice issues in relation to advocacy, partly in response to the recommendations contained within my office's reports. My office has been part of these groups including the Ministerial Expert Group on Advocacy (MEGA), the Strategic Leadership Group and Task and Finish Groups undertaken from 2014-15 and the Technical Group on Advocacy under Part 10 of the SSWB Act.

⁶ <http://tna.europarchive.org/20040216040105/http://www.doh.gov.uk/lostincare/20102a.htm>

In general there has been an overarching acceptance of our recommendations and the need to take action in order to ensure consistent and high quality provision of advocacy across Wales. It has however required a lot of input and follow up from my office and others due to fluctuations in the momentum of this work. The overall pace of progress has been slow to date and despite looked after children and those in need of care and support being eligible for statutory independent professional advocacy, I still do not think there is consistency with regard to the availability and access to advocacy for all eligible children across Wales.

3. What are your views on the latest position in relation to the implementation of the National Approach to Advocacy Services?

I am frustrated at the length of time it has taken for this work to be undertaken and the resultant standstill in the progress of the National Approach.

The Task and Finish Group referred to above undertook work during 2014-15 around a National Approach to Children's Statutory Advocacy, including analysis of the likely numbers of children being eligible for a service and the likely costs of delivering such a service based on those projections. There was also work on monitoring commissioning arrangements and reporting outcomes for children against agreed standards. Scotland and Northern Ireland also monitor their advocacy arrangements against agreed principles, standards and outcomes, although the delivery models do vary slightly. The final business case which was produced in November 2015 included the Service Specification, the Range and Level Mechanism, the Standards and Outcomes Framework and the Management and Performance Reporting Templates. Despite the efforts of my office and the other group members, the national approach still has not been implemented.

An implementation plan is awaited from WLGA and ADSS in order to understand how the national approach is to be taken forward and when. WLGA and ADSS were part of the Task and Finish Group throughout but at the time of submission have yet to produce the necessary plan to move towards implementation. I wrote to the WLGA and ADSS representatives on 12th October 2016 to request that the implementation plan be made available in advance of the next meeting of the Senior Leadership Group. I have not received any acknowledgment or response to this letter at the time of submission. Throughout the work of developing a national approach, it has been reiterated that the approach has to be considered to be a single overarching entity, made up of the component parts as above. To pick and choose from the available tools would not be following a consistent National Approach and would not result in the delivery and monitoring of the Active Offer of advocacy that we have repeatedly called for, most recently in my annual report published in October 2016⁷. The Active Offer is an important part of the national approach as it is designed to make sure all eligible children are informed about statutory advocacy provision and how to access it, whether now or in the future.

⁷ <http://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2016/10/Annual-Report-1516-Adroddiad-Blynnyddol.pdf> Page 55

The Task and Finish group produced costings in their business case for either regional commissioning or national commissioning arrangements. Neither option has been successfully taken forward yet, due to a lack of agreement at a local government level over how the commissioning arrangements might operate in practice. The Welsh Government has promoted the regional approach as the first option in recent months but so far neither model has progressed to a clear implementation plan and timetable.

I understand there is also funding available from the Welsh Government to support the implementation of new commissioning arrangements but this has not to date been accessed due to the lack of progress in agreeing the approach. Without delivery of the Active Offer and the National Approach, I am concerned that advocacy will continue to be viewed as something of an 'optional extra' to aid participation, rather than a fundamental safeguarding provision and enabling mechanism for realising rights and entitlements.

What impact has Part 10 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 had on advocacy provision?

As noted in response to question 2, I recognise the work that has been undertaken to ensure the visibility and importance of Advocacy within the SSWB Act. Paragraph 100 of the Part 10 Code of Practice states in clear terms the importance of Advocacy for entitled children as follows:

“Advocacy empowers entitled children and ensures their rights are respected and that their views and wishes are fully reflected in decision making about what is happening in their lives. Advocacy is also an additional safeguard to protect from the risk of abuse. Advocacy can ensure assistance and support is provided enabling concerns to be listened to and dealt with effectively. Advocacy supports active participation in the decision-making processes and ensures views and wishes are heard at all times.”

Section 22 of the Code of Practice refers to commissioning arrangements under the heading “Securing an effective service”. The original draft of the Code referred to parallel work that was being undertaken specifically in relation to children’s statutory advocacy and a National Approach. My response to the draft Code encouraged the Welsh Government to align the work streams so that the ongoing work on a national approach could be reflected in the final wording of the Code. The business case was concluded by the Task and Finish Group in November 2015 and approved by the Senior Leadership Group in December 2015. There followed a period of inactivity and the Code of Practice was subsequently finalised without any details of a National Approach or the Active Offer of advocacy to entitled children.

The National Approach includes the tools to measure the making and acceptance of the Active Offer of advocacy as part of the overall monitoring package. Implementation of the National Approach would allow for the impact of Part 10 for

children to be monitored and assessed directly and to inform the funding levels and strategic direction for children's statutory advocacy in the coming years. Without these tools it will not be possible to directly monitor the take up of Advocacy and the Active Offer for these children and, perhaps more importantly, the outcomes sought and achieved.

4. Which priority areas in relation to advocacy provision for children and young people do you believe the Welsh Government should address? What do you think is needed to achieve that progress?

The Welsh Government needs to show strong leadership for the National Approach and the Active Offer to be implemented. Whether this is achieved by regional commissioning or a national commissioning framework, the delivery of the Active Offer on the ground and improved involvement and outcomes for children are what is important.

I am reminded of the words of Dr Mike Shooter in a letter to the Welsh Government dated 11th September 2013, in his role as Chair of MEGA, in which he said: *"the important issue is whether the LAs are discharging their statutory duties satisfactorily, whatever the model of commissioning-provision."*

At the time of writing, an implementation plan for regional commissioning arrangements is awaited from WLGA and ADSS. Should this plan not be forthcoming or not satisfactory in putting into practice the full National Approach, the Welsh Government will need to move swiftly to implement a national commissioning model. Establishing a national co-ordinating service, such as the National Adoption Service, provides a successful precedent to deliver the necessary changes for children and young people.

The implementation plan, whilst an important document, will not in itself achieve the National Approach coming into effect. What will be needed alongside this is continued support and buy-in from the regions, their component local authorities and the Welsh Government to drive it forward and bring it into force. The Committee's inquiry is likely to focus the minds of all those involved at the current time but ongoing follow up and monitoring will be necessary to ensure that full implementation is achieved in the coming months.

5. If you could recommend one thing to the Welsh Government that it could do to improve statutory advocacy services provision, what would it be?

Following the extensive series of reviews conducted by my office and others, I am absolutely certain that the consistent delivery of statutory advocacy services across Wales will not be achieved without an agreed national approach to delivery and service provision. The Welsh Government should show further leadership in delivering the national approach as soon as possible. I acknowledge that the national approach will require time to fully implement due to the complexities of

moving across from the existing commissioning arrangements in each local authority. The Business Case anticipated implementation over a period of 15 months to March 2017 to align with existing commissioning cycles. This reinforces the need for leadership and urgent action in agreeing the approach to be taken, as there are existing contractual and commissioning arrangements that will need to be dealt with before the national approach can be implemented properly.

6. Finally, are there any other issues relating to the terms of reference that you would like to draw to the Committee's attention?

I would also like to see progress on advocacy in other areas that affect children and young people, particularly where it is clearly identifiable that they are likely to face barriers to full involvement in decision making and in representing their views directly to professionals. Two clear areas that would benefit from consistent advocacy provision would be mental health and children with additional learning needs. In my submission in respect of the Additional Learning Needs and Education Tribunal (Wales) Bill in December 2015 I highlighted this issue and I await with interest the revised Bill which is due to be published in December 2016. Children under the age of 18 who are detained or received into guardianship under the Mental Health Act 1983 also have a statutory right to an Independent Mental Health Advocate (IMHA)⁸ but there may be many other situations where children, by virtue of their age, require additional assistance to understand and engage with treatment plans and decision making in health matters.

The National Assembly for Wales' inquiry into Advocacy Provision in 2008 also noted in recommendation 1 that "in addition to standard locally commissioned advocacy services, there should also be national commissioning of the more specialist types of advocacy such as asylum seeking children." This is something that I would also support given the current situation faced by many unaccompanied asylum seeking children from across the world.

Submitted by:

Professor Sally Holland

Children's Commissioner for Wales

⁸ <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1983/20/part/X/crossheading/miscellaneous-provisions> Section 130A Mental Health Act 1983.

Ein cyf/Our ref MAP/ARD/6906/16

Lynne Neagle AM
Chair of the Committee
Children, Young People & Education Committee

9 November 2016

Dear Lynne,

Further to my 12 October appearance before the Children and Young People Education Committee to give evidence at their Youth Work Inquiry, I am pleased to provide further information on the actions recorded by the Committee Clerk.

The results of the current mapping exercise of the voluntary sector provision of youth work

The Cordis Bright project to identify suitable national and local voluntary sector provision to support young people aged 14-18 to engage or remain engaged with education, training and employment has now been completed. I am not planning to publish the maps, but officials have sent an e-mail to each local authority Engagement & Progression Coordinator (EPC) last week which included:

- A spreadsheet detailing the information gathered during the exercise about voluntary sector provision in their local authority area. The spreadsheet is intended for use by EPCs in the first instance. The intention is for the information to be incorporated into existing local provision maps that support the Youth Engagement and Progression Framework (either to expand on information already held about providers/programmes or to introduce new providers/programmes into the maps).
- A short report summarising the methodology, the results of the research and the format of the spreadsheet, copies of which I attach for your information.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Alun.Davies@llyw.cymru
Correspondence.Alun.Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- A template presenting the questions posed to voluntary sector providers in the online survey. Local authorities may wish to use this in the future when reviewing the information on the spreadsheet, or if they wish to approach providers who have not yet completed the survey.

My Officials also sent via e-mail a copy of the report and template to umbrella organisations (CWVYS, WCVA, Race Council Cymru, Inter-Faith Council for Wales). They have also been sent a spreadsheet including the name and generic contact details of all providers/programmes about which the survey was completed, including the local authority area(s) in which providers indicated they were available.

Cordis Bright have also written to all organisations invited to take part in the survey enclosing a copy of the report, a copy of the template has been provided to those who have not to date responded in case they would like to have their details included in the maps in the future.

Case studies of where youth work and local authorities are working well together and examples of where further support is needed

Three youth work organisations have achieved the Bronze Quality Mark in Youth Work: Conwy Youth Service; the Cwmbran Centre for Young People; and Rhondda Cynon Taf Youth Engagement and Participation Service. They have all been externally assessed against the four quality standards: Performance Management; Quality of Youth Work Practice; Young People’s Learning and Development; and Legal Requirements.

My Officials are currently procuring a review which will capture information around partnership working that will be useful to both the statutory and the voluntary youth work sector. This will ensure we are able to share full details of where organisations are working well together and why. It will also highlight where it isn’t working so well and the barriers that are being faced. I will be happy to share the outcome of this review with the Committee in due course.

All published information on the provision of statutory youth work provision including information on funding streams

Our 2015-16 youth work audit has now been published and can be found here;

<http://gov.wales/statistics-and-research/youth-services/?lang=en/>
<http://gov.wales/statistics-and-research/youth-services/?skip=1&lang=cy>

Information showing detailed income per local authority including funding sources can be found here:

<https://statswales.gov.wales/Catalogue/Education-and-Skills/Youth-Service/Finance/incomesummary-by-localauthority>

<https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Education-and-Skills/Youth-Service/Finance/incomesummary-by-localauthority>

Figures on the reduction of staff numbers over the recent years within the Youth Work department in the Welsh Government

The Welsh Government publishes staffing numbers on its website covering all its employees. This information is not broken down to Department level.

<http://gov.wales/about/civilservice/how-we-work/facts-figures/staff/wgstaffnumbers/?lang=en>

<http://gov.wales/about/civilservice/how-we-work/facts-figures/staff/wgstaffnumbers/?skip=1&lang=cy>

Welsh Government staffing is a matter for the Permanent Secretary and I would be happy to ask him to write to you should you require further information.

A breakdown of the £36.6 million that is spent between local authorities on youth services across Wales.

The figure of £36.6million relates to the total income figure for 2014/15 published in the Youth Work in Wales Statistical Release;

<http://gov.wales/docs/statistics/2015/151020-youth-work-2014-15-en.pdf>

Total income relates to; money received from the RSG, income from other local authority departments and other sources.

In 2014/15 local authorities reported receiving £13.8 million from other sources, accounting for 38% of total income. 'National Sources' contributed the majority (£9.9 million – which includes the National Youth Work Strategy Grant) of these funds, £3.8 million of which was provided by Cymorth. Other sources of additional income included: Communities First (£0.9 million), European funding (£0.3 million) and 14-19 Pathways (£0.2 million).

Figures from the same source shows total spend for Youth Work provision across Wales in 2014-15 was £35.5 million. The majority of spending was on employees, at 73% of all expenditure. Other expenditure included 9% on resources, 8% on accommodation, 1% on staff training and development and 0.4 per cent on capital expenditure. A further 2% of expenditure was grant aid from the youth service to the voluntary sector.

The emerging themes from the recent consultation on proposals to support the development of a new National Youth Work Strategy.

The recent consultation sought views on the Welsh Government's proposals for a new National Outcomes Framework for Youth Work in Wales, not proposals to support the development of a new National Youth Work Strategy.

My officials are currently finalising the summary of responses. This document will be published on the Welsh Government website later this month. I will share a copy with the Committee at that time.

Refreshing statutory guidance timescale

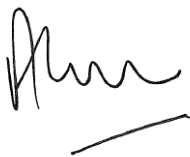
As I explained to Committee when I gave evidence, I recognise that updating the statutory guidance 'Extending Entitlement' is long overdue. I have asked my officials to add this in to their work plan. This is not a quick piece of work, but initial scoping work will commence immediately and we will keep the Youth Work Reference Group updated as to plans and progress.

Developing a new National Youth Work Strategy

The National Youth Work Strategy is currently being reviewed; findings will be published in Spring 2017. Working closely with stakeholders this will form the basis for development of a new youth work strategy to run from 2018. This piece of work will feed in to our work around refreshing the statutory guidance.

Refreshing statutory guidance and a new national youth work strategy will form the basis of the agenda for my meeting with the Youth Work Reference Group in December.

Yours sincerely

Alun Davies AC/AM

Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes
Minister for Lifelong Learning and Welsh Language

Mapio darpariaeth y sector gwirfoddol i gynorthwyo pobl ifanc (14-18) i ymgysylltu ag ETE: adroddiad ar gam 2

Medi 2016

1 Cyflwyniad

Mae'r adroddiad cryno hwn yn cyd-fynd â'r mapiau a luniwyd yn dilyn ymarferiad i fapio darpariaeth y sector gwirfoddol i gynorthwyo pobl ifanc 14-18 oed i ymgysylltu, neu barhau i ymgysylltu, ag addysg, hyfforddiant a chyflogaeth. Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar ail gam yr ymarferiad mapio, a'i ddiben yw amlinellu gweithgareddau ac allbynnau'r cam olaf hwn. Mae'r adroddiad yn crynhoi'r canlynol:

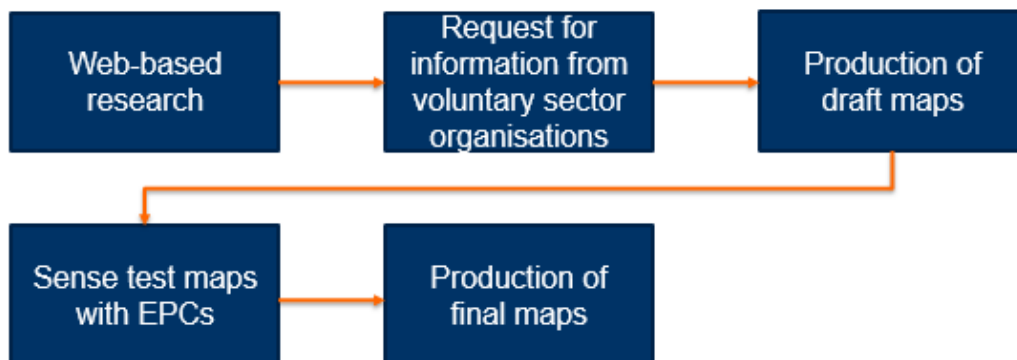
- Y fethodoleg a ddefnyddiwyd yng nghanau dau.
- Ymatebion a dderbyniwyd gan sefydliadau'r sector gwirfoddol yn ystod yr ymarferiad mapio.
- Fformat y mapiau drafft a luniwyd.
- Adborth y Cydgysylltwyr Ymgysylltu a Datblygu (EPCs) ar ôl adolygu drafft cynnar o fap ardal eu hawdurdod lleol.
- Awgrymiadau ar gyfer dadansoddi'r mapiau a luniwyd ar gyfer yr ymarferiad mapio hwn yn y dyfodol.

2 Methodoleg ar gyfer cam dau

2.1 Crynodeb o'r dull gweithredu

Mae Ffigur 1 yn darparu crynodeb o'n methodoleg ar gyfer ail gam y prosiect hwn.

Ffigur 1: Methodoleg ar gyfer cam dau

Web-based research – Ymchwil ar y we

Request for information from voluntary sector organisations – Cais am wybodaeth gan sefydliadau'r sector gwirfoddol

Production of draft maps – Creu mapiau drafft

Sense test maps with EPCs – Profi'r mapiau gydag EPCs

Production of final maps – Creu'r mapiau terfynol

2.2 Cam 1: Ymchwil ar y we

Cynhaliwyd y gwaith ymchwil canlynol ar y we.

- Nodi sefydliadau cenedlaethol a lleol yn y sector gwirfoddol na chawsant eu nodi yng ngham cyntaf y gwaith ymchwil, h.y. yn ychwanegol at y rhai a gafodd eu cynnwys mewn mapiau darpariaeth sydd eisoes yn bodoli neu'r rhai y cyflwynwyd eu manylion i Cordis Bright gan Gydgysylltwyr Ymgysylltu a Datblygu (EPCs) a chydweithwyr yn y sector gwirfoddol.
- Nodi a yw sefydliadau'r sector gwirfoddol a nodwyd yng ngham cyntaf y gwaith ymchwil yn gweithredu mewn ardaloedd awdurdodau lleol y tu allan i'r rhai a nodwyd yng ngham cyntaf y gwaith ymchwil.
- Nodi a yw sefydliadau'r sector gwirfoddol a nodwyd yng ngham cyntaf y gwaith ymchwil yn cynnal rhaglenni ychwanegol na chawsant eu nodi yng ngham cyntaf y gwaith ymchwil.
- Nodi cyfeiriadau e-bost sefydliadau'r sector gwirfoddol fel bod Cordis Bright yn gallu anfon y cais am wybodaeth a'r templed atynt yn uniongyrchol. Hefyd, roedd hyn yn cynnwys ymchwil dros y ffôn i nodi neu gadarnhau cyfeiriadau e-bost sefydliadau.

2.3 Cam 2: Cais am wybodaeth gan sefydliadau'r sector gwirfoddol

Gofynnwyd am wybodaeth gan sefydliadau'r sector gwirfoddol drwy ddefnyddio'r holiadur ar-lein y cytunwyd arno gyda Llywodraeth Cymru yn dilyn cam un o'r ymarferiad mapio. Cafodd yr holiadur ar-lein ei weinyddu drwy SurveyMonkey ac roedd ar gael yn y

Gymraeg a'r Saesneg. Roedd ar gael i'w gwblhau rhwng 15 Mehefin 2016 a 17 Gorffennaf 2016.

Lledaenwyd y cais i gymryd rhan yn yr ymarferiad mapio mewn sawl ffordd, sef:

- Negeseuon e-bost uniongyrchol i 305 o ddarparwyr a nodwyd yn ystod cam un a cham dau. Roedd hyn yn cynnwys cais cychwynnol a thair neges atgoffa.
- Rhannu negeseuon e-bost drwy rwydweithiau a sefydliadau ambarél a oedd wedi cytuno i hyrwyddo'r ymarferiad mapio. Eto, roedd hyn yn cynnwys cais cychwynnol a thair neges atgoffa. Ymhlith y sefydliadau a ledaenodd y wybodaeth oedd:
 - Cyngor Cymreig y Gwasanaethau Ieuenctid Gwirfoddol (CWVYS).
 - Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC).
 - Cyngor Rhyng-ffydd Cymru.
 - Cyngor Hil Cymru.
- Negeseuon e-bost i bob Cyngor Gwirfoddol Sirol yn gofyn iddynt ledaenu'r cais a'r holiadur drwy eu rhwydweithiau. Roedd hyn yn cynnwys cais cychwynnol a dwy neges atgoffa.
- Negeseuon e-bost i bob EPC yn gofyn iddynt ledaenu'r cais a'r holiadur drwy eu rhwydweithiau.
- Defnyddio Twitter, gan gynnwys negeseuon trydar gan Cordis Bright a Llywodraeth Cymru.
- Galwadau ffôn dilynol i 43 o ddarparwyr yn gofyn iddynt gwblhau'r holiadur. Roedd y galwadau yn canolbwyntio ar ddarparwyr y credwyd eu bod yn gweithredu mewn o leiaf dwy ardal awdurdod lleol.

2.4 Cam 3: Creu mapiau drafft

Cafodd y wybodaeth a dderbyniwyd drwy'r holiaduron ei hychwanegu at y wybodaeth a oedd eisoes wedi'i chasglu o'r mapiau darpariaeth presennol. Defnyddiwyd hyn i lunio map unigol drafft ar gyfer pob ardal awdurdod lleol. Cafodd y mapiau eu creu ar ffurf Excel yn Saesneg yn ystod y cam drafft.

2.5 Cam 4: Profi mapiau gydag EPCs

Anfonwyd pob map drafft drwy e-bost at Gydgysylltwyr Ymgysylltu a Datblygu'r awdurdodau lleol. Gofynnwyd iddynt adolygu'r mapiau a nodi'n benodol a ellid gwneud unrhyw newidiadau i'r fformat er mwyn gwneud y map yn fwy hygyrch neu ddefnyddiol.

2.6 Cam 5: Creu'r mapiau terfynol

Mae adborth gan y Cydgysylltwyr Ymgysylltu a Datblygu (EPCs) wedi'i gynnwys mewn fersiynau newydd o'r mapiau i greu'r fersiynau drafft a rannwyd â Llywodraeth Cymru i gael adborth arnynt. Bydd newidiadau'n cael eu gwneud ar sail adborth er mwyn creu

fersiynau terfynol o'r mapiau. Byddant yn cael eu cyfieithu i'r Gymraeg wedyn a bydd y fersiynau terfynol yn cael eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru.

3 Ymatebion a dderbyniwyd i'r holiadur ar-lein

Derbyniwyd 242 o ymatebion ar-lein i'r holiadur. Cyflwynwyd 232 drwy gyfrwng y Saesneg a 10 drwy gyfrwng y Gymraeg. Gwiriwyd y data er mwyn dileu/cyfuno unrhyw gopiâu dyblyg. Arweiniodd hyn at gofnodion map yn ymwneud â 206 o ddarparwyr unigol a/neu raglenni.

Defnyddiwyd y rhain i greu map ar gyfer pob ardal awdurdod lleol. Wedyn, cymharwyd y mapiau hyn â mapiau darpariaeth bresennol awdurdodau lleol a ddarparwyd gan EPCs yn ystod cam cyntaf yr ymarferiad mapio er mwyn nodi faint o gofnodion ar gyfer pob awdurdod lleol a oedd yn perthyn i'r categorïau canlynol:

- **Cofnodion newydd** – h.y. darparwyr neu raglenni a ymatebodd i'r holiadur ar-lein nad oeddent wedi'u cynnwys yn y map presennol o ddarpariaeth awdurdod lleol.
- **Cofnodion wedi'u diweddarau** – h.y. darparwyr neu raglenni a ymatebodd i'r holiadur ar-lein ac sydd eisoes yn ymddangos yn y map presennol o ddarpariaeth awdurdod lleol.

Hefyd, defnyddiwyd y gymhariaeth i nodi **cofnodion blaenorol** yn y mapiau presennol o ddarpariaeth awdurdod lleol – h.y. darparwyr na wnaethant ymateb i'r holiadur ar-lein ond sydd wedi'u cynnwys yn y mapiau presennol o ddarpariaeth awdurdod lleol¹. Mae colofn F y mapiau yn nodi a yw'r cofnod yn newydd, wedi'i ddiweddarau neu'n gofnod blaenorol.

Mae Ffigur 2 yn crynhoi nifer a chyfran y cofnodion newydd, y cofnodion wedi'u diweddarau a'r cofnodion blaenorol ar gyfer pob awdurdod lleol. Mae hyn yn dangos bod rhwng 34% a 98% o gofnodion ar y mapiau unigol a luniwyd yn dilyn ail gam yr ymarferiad mapio yn gofnodion newydd nad oeddent wedi'u cynnwys yn y map presennol o ddarpariaeth awdurdod lleol.

Ffigur 2: Cofnodion newydd, cofnodion wedi'u diweddarau a chofnodion blaenorol ar gyfer pob awdurdod lleol

Awdurdod lleol	Cofnodion newydd	Cofnodion wedi'u diweddarau	Cofnodion blaenorol	Cyfanswm cofnodion
Ynys Môn	45 (71%)	5 (8%)	13 (21%)	63
Blaenau Gwent	41 (68%)	12 (20%)	7 (12%)	60
Pen-y-bont ar Ogwr	49 (69%)	6 (8%)	16 (23%)	71

¹ Noder bod y rhain wedi'u rhestru ar lefel darparwr ac nid lefel rhaglen. Mae tri rheswm allweddol am hyn: a) nid oedd nifer o fapiau o ddarpariaeth bresennol awdurdodau lleol wedi nodi rhaglenni penodol; b) ni lwyddodd chwiliadau o'r rhyngwyd i gadarnhau yn gyson bod rhaglenni penodol a restrwyd yn y mapiau o ddarpariaeth bresennol awdurdodau lleol yn parhau i fodoli; c) ymatebodd rhai darparwyr i'r arolwg ond ni wnaethant gynnwys manylion rhaglenni penodol a restrwyd yn y mapiau o ddarpariaeth bresennol awdurdodau lleol. Nid oedd modd nodi'r rheswm am hyn o'r ymatebion a gafwyd boed hynny oherwydd nad oedd rhaglenni yn rhedeg bellach neu oherwydd nad oedd darparwyr wedi cyflwyno ymateb ar gyfer y rhaglen hon?

Awdurdod lleol	Cofnodion newydd	Cofnodion wedi'u diweddarau	Cofnodion blaenorol	Cyfanswm cofnodion
Caerffili	48 (79%)	11 (18%)	2 (3%)	61
Caerdydd	68 (84%)	7 (9%)	6 (7%)	81
Sir Gaerfyrddin	48 (74%)	8 (12%)	9 (14%)	65
Ceredigion	42 (72%)	6 (10%)	10 (17%)	58
Conwy	51 (61%)	6 (7%)	26 (31%)	83
Sir Ddinbych	28 (34%)	24 (29%)	30 (37%)	82
Sir y Fflint	27 (41%)	22 (33%)	17 (26%)	66
Gwynedd	45 (56%)	13 (16%)	23 (29%)	81
Merthyr Tudful	46 (75%)	10 (16%)	5 (8%)	61
Sir Fynwy	47 (84%)	5 (9%)	4 (7%)	56
Castell-nedd Port Talbot	51 (58%)	4 (5%)	33 (38%)	88
Casnewydd	63 (93%)	1 (1%)	4 (6%)	68
Sir Benfro	35 (52%)	14 (21%)	18 (27%)	67
Powys	43 (73%)	2 (3%)	14 (24%)	59
Rhondda Cynon Taf	39 (46%)	25 (30%)	20 (24%)	84
Abertawe	51 (76%)	10 (15%)	6 (9%)	67
Torfaen	38 (51%)	13 (18%)	23 (31%)	74
Bro Morgannwg	55 (98%)	0 (0%)	1 (2%)	56
Wrecsam	43 (54%)	8 (10%)	28 (35%)	79

4 Fformat a chynnwys y mapiau drafft

Mae fformat y mapiau drafft yn seiliedig i raddau helaeth ar strwythur yr holiadur ar-lein ei hun. Mae'n galluogi defnyddwyr y mapiau i hidlo mewn colofnau er mwyn canfod darparwyr/rhaglenni â nodweddion penodol (e.e. yn ôl oedran y person ifanc dan sylw, y math o gymorth a gynigir ac ati). Fodd bynnag, nid yw'r mapiau'n cynnwys dulliau fformatio mwy cymhleth, ac mae defnyddwyr yn gallu gweld yr holl ddata crai. Y rheswm am hyn yw ein bod yn rhagweld na fydd llawer o ardaloedd awdurdod lleol yn cadw'r mapiau fel adnodd ar wahân, ond y byddant yn cynnwys y data yn eu mapiau presennol o ddarpariaeth leol. Fel y trafodwyd yn yr adroddiad cwmpasu yn dilyn cam cyntaf yr ymarferiad mapio, mae'r mapiau presennol mewn sawl ffurf wahanol. Mae sicrhau bod

fformat y mapiau drafft yn syml yn lleihau unrhyw anawsterau y gall ardaloedd awdurdod lleol eu hwynebu wrth drosglwyddo'r data i'r adnodd o'u dewis.

Mae'r mapiau drafft yn cynnwys:

- Yr holl ddata a gasglwyd drwy'r holiadur ar-lein, gan gynnwys cofnodion "newydd" a chofnodion "wedi eu diweddar". Os na wnaeth darparwyr ymateb i gwestiynau unigol, mae'r colofnau hyn yn y daenlen yn wag.
- Enw a chyfeiriad gwefan² (os yw'n hysbys) y darparwr ar gyfer pob cofnod "blaenorol"³. Mae hyn yn sicrhau bod defnyddwyr mapiau yn gallu gweld yn syth beth yw enwau'r holl ddarparwyr sector gwirfoddol sydd wedi nodi drwy'r holiadur ar-lein eu bod yn gweithredu yn ardal yr awdurdod lleol neu y credwyd eu bod yn gweithredu yn ardal yr awdurdod lleol pan ddiweddarwyd mapiau presennol yr awdurdodau lleol ddiwethaf⁴.

5 Adborth gan EPCs ar fapiau drafft

Anfonwyd map drafft pob ardal awdurdod lleol at y Cydgysylltydd Ymgysylltu a Datblygu (EPC) perthnasol ar gyfer adborth. Yn benodol, anogwyd EPCs i roi adborth ar newidiadau y gellid eu gwneud i fformat y mapiau er mwyn eu gwneud yn fwy hygyrch neu ddefnyddiol.

Derbyniwyd adborth gan naw EPC. Roedd dau ohonynt wedi anfon y mapiau drafft ymlaen at gydweithwyr yn y sector gwirfoddol, a aeth ati i ddarparu adborth hefyd, sy'n golygu bod adborth wedi'i dderbyn gan gyfanswm o 11 o ddefnyddwyr mapiau posibl. Roedd yr holl adborth yn dangos bod y mapiau yn ddefnyddiol a'u bod yn darparu gwybodaeth ychwanegol am ddarpariaeth y sector gwirfoddol i gynorthwyo pobl ifanc 14-18 i ymgysylltu, neu barhau i ymgysylltu, ag ETE.

Mae Ffigur 3 yn crynhoi adborth penodol, ac ymateb Cordis Bright iddo.

Ffigur 3: Adborth gan EPCs a chydweithwyr yn y sector gwirfoddol – newidiadau a awgrymwyd ac ymatebion

Adborth	Ymateb Cordis Bright
Mae rhai sefydliadau wedi nodi eu bod yn darparu cymorth i bobl ifanc ar bob haen, ond mae'n ymddangos	Ar ôl adolygu'r ymatebion, mae'n ymddangos bod rhai darparwyr wedi nodi eu bod yn darparu ar gyfer pob Haen neu Haen benodol

² Mae cyfeiriad pob gwefan wedi'i gwirio drwy chwilio ar y we. Ar gyfer darparwyr cenedlaethol neu ranbarthol, mae tudalen we leol ar gyfer yr awdurdod lleol perthnasol wedi'i chynnwys os oedd ar gael.

³ Ar gyfer cofnodion "blaenorol", nid yw data ychwanegol am ddarpariaeth wedi'i gynnwys yn y mapiau drafft. Y rheswm am hyn yw bod lefel y manylion mewn mapiau o ddarpariaeth bresennol awdurdodau lleol yn amrywio'n eang, gyda rhai awdurdodau lleol yn nodi enw darparwr yn unig. Hefyd, ni allai Cordis Bright ddilysu'r holl wybodaeth sy'n cael ei chynnwys mewn mapiau awdurdodau lleol heb gysylltu'n uniongyrchol â phob darparwr, ac nid oedd cyllideb y prosiect yn cynnwys digon o adnoddau i ffonio pob darparwr unigol. Yn olaf, mae awdurdodau lleol unigol eisoes yn cadw'r data heb ei ddilysu ar eu cofnodion "blaenorol" eu hunain yn y map o ddarpariaeth bresennol.

⁴ Mae'r data hwn yn amrywio ar gyfer awdurdodau lleol unigol, gan ddibynnu ar eu hamserlen ar gyfer adolygu a diweddarau mapiau darpariaeth.

Adborth	Ymateb Cordis Bright
bod hyn yn anghywir o ystyried gwybodaeth leol am y ddarpariaeth sy'n cael ei chynnig gan y sefydliadau hyn.	ond bod eu disgrifiad o'r ddarpariaeth/y wybodaeth ar y we yn awgrymu fel arall. Rydym yn awgrymu bod angen cyfeirio at hyn pan fyddwn yn lledaenu'r mapiau terfynol.
Mae yna nifer o ddarparwyr sy'n gweithio gyda phobl ifanc ar hyn o bryd nad ydynt wedi cwblhau'r arolwg.	Rydym wedi cynnwys enwau'r darparwyr sy'n ymddangos yn y mapiau presennol o ddarpariaeth awdurdodau lleol yn y mapiau drafft er mwyn ceisio sicrhau bod yr ymarferiad mapio yn cynnwys yr holl ddarpariaeth a nodwyd drwy'r holiadur ar-lein neu mewn mapiau presennol.
Ceir cyfeiriad at rai sefydliadau yn gwasanaethu 'rhan o'r awdurdod lleol' er mwyn cynorthwyo gyda gwaith cynllunio a broceru cymorth byddai'n ddefnyddiol iawn gwybod pa ardaloedd o'r awdurdodau lleol sy'n cael eu gwasanaethu.	Gofynnwyd i ddarparwyr yn yr holiadur ar-lein gynnwys manylion penodol am y rhannau o'r awdurdod lleol roedd eu darpariaeth yn eu gwasanaethu. Rydym wedi cynnwys y wybodaeth hon yng ngholofn J pan gafodd ei darparu. Fel arall, rydym wedi cyfeirio at 'ran o'r awdurdod lleol' i ddangos i ddefnyddwyr mapiau nad yw holl ardal yr awdurdod lleol yn cael ei gwasanaethu, fel bod modd iddynt gysylltu â darparwyr yn uniongyrchol i gael manylion penodol.
<p>Byddai'n ddefnyddiol gwybod am y meysydd penodol lle mae cymorth yn cael ei gynnig yn hytrach na'r datganiadau cyffredinol canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cymorth i fynd i'r afael â materion ehangach a all gael effaith negyddol ar ymgysylltiad person ifanc ag ETE. Gallai hyn gynnwys cymorth ar gyfer iechyd meddwl, problemau iechyd corfforol, anableddau, anableddau/anawsterau dysgu, tai, camddefnyddio sylweddau, ymddygiad troseddol neu gymorth i deuluoedd. • Cymorth i ymgysylltu â darpariaeth Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth (ETE) allanol neu i fod yn barod i ymgysylltu ag ETE. Gallai hyn gynnwys cymorth i ddatblygu sgiliau meddal/cyflogadwyedd, nodi a manteisio ar gyfleoedd ETE, mentora a/neu i ategu darpariaeth ETE. 	Y bwriad oedd sicrhau gwybodaeth fanylach drwy'r ymatebion testun agored yng ngholofnau AS, BS a BT. Mae'r wybodaeth hon wedi'i chynnwys os yw darparwyr wedi'i nodi yn yr holiadur.

Adborth	Ymateb Cordis Bright
<p>Mae llawer o gyrrff rhanbarthol neu genedlaethol wedi'u cynnwys yn y map yn hytrach na darpariaeth lleol. Oes bwriad i fynd i'r afael â hyn?</p>	<p>Gan fod yr ymarferiad mapio yn seiliedig i raddau helaeth ar ddarparwyr yn cyfranogi drwy'r holiadur ar-lein, roedd cyfran y darparwyr rhanbarthol, cenedlaethol a lleol a gafodd eu cynnwys yn y mapiau drafft yn dibynnu ar yr ymateb cyffredinol i'r holiadur. Mae darparwyr lleol a ymatebodd i'r holiadur wedi'u cynnwys, ac mae cofnodion blaenorol ar gyfer darparwyr lleol hysbys wedi'u rhestru. Os yw Llywodraeth Cymru yn fodlon i ni rannu templed yr holiadur ag EPCs, gallent ei ddefnyddio wrth adolygu eu mapiau darpariaeth yn y dyfodol er mwyn cael gafael ar wybodaeth ychwanegol gan ddarparwyr na gymerodd ran yn yr ymarferiad (gan gynnwys darparwyr lleol).</p>
<p>Os yw darparwyr yn gweithredu'n rhanbarthol ac yn genedlaethol, nid yw'n ymddangos bod modd nodi a yw'r ddarpariaeth yn lleol neu a oes disgwyl i bobl ifanc deithio y tu allan i'r sir i dderbyn y cymorth.</p>	<p>Mae'n wir nad oes modd dod o hyd i'r wybodaeth hon o'r mapiau presennol, a byddai angen cysylltu'n uniongyrchol â phartneriaid i'w gwirio.</p>
<p>Mae'r map yn gynhwysfawr, ond fel y trafodwyd yn y gweithdy i atal dyblygu adnoddau tasg a staff, mae'n rhaid gofyn a yw'r gwaith ymchwil wedi archwilio'r map a'i gymharu â systemau gwybodaeth Awdurdodau Lleol presennol, fel DEWIS?</p>	<p>Mae'r categorïau gwybodaeth arfaethedig sydd i'w defnyddio ail gam yr ymarferiad mapio wedi'u gwirio yn erbyn mapiau a chronfeydd data allweddol eraill, ac maent yn gydnaws â nhw. Felly, gallai gwybodaeth sy'n cael ei darparu i awdurdodau lleol yn sgil yr ymarferiad mapio hwn gael ei throsglwyddo i gyfeirlyfrau/mapiau eraill yn ôl disgrisiwn yr awdurdodau lleol. Hefyd, mae'r ymarferiad mapio wedi ymgorffori gwybodaeth sy'n dod o fapiau darpariaeth presennol awdurdodau lleol. Mae'n debyg mai'r mapiau hyn yw'r brif ffynhonnell gwybodaeth leol ar gyfer gweithwyr proffesiynol am ddarpariaeth i helpu pobl ifanc i ymgysylltu a datblygu ym maes ETE.</p>
<p>Mae cofnodion taenlenni ar gyfer rhai darparwyr/rhaglenni yn cynnwys gwybodaeth gyfyngedig iawn ar wahân i fanylion cyswllt.</p>	<p>Mae'n wir fod lefel y wybodaeth yn amrywio rhwng darparwyr/rhaglenni. Mae'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y map yn dod o ymatebion darparwyr drwy'r holiadur ar-lein yn bennaf. Felly, os na wnaeth darparwyr unigol ymateb i gwestiynau penodol, ni allem gynnwys y wybodaeth. Fodd bynnag, rydym yn gobeithio bod darparu enwau a manylion cyswllt yn fan cychwyn i EPCs gysylltu â'r darparwyr i gael</p>

Adborth	Ymateb Cordis Bright
	rhagor o wybodaeth, pe bai'n ddefnyddiol eu cynnwys mewn mapiau darpariaeth yn y dyfodol.
<p>Mae yna ormod o golofnau yn y daenlen ac mae llawer o'r wybodaeth yn berthnasol i EPCs yn unig. Efallai y dylid dangos y wybodaeth bwysig yn unig (e.e. enw, manylion cyswllt, disgrifiad o'r ddarpariaeth a chymhwysedd) a chynnwys gweddill y wybodaeth mewn dogfen ategol.</p>	<p>Bwriedir i'r daenlen gael ei defnyddio gan EPCs yn y lle cyntaf. Y bwriad yw sicrhau bod modd cynnwys y wybodaeth sydd yn y daenlen mewn mapiau presennol o ddarpariaeth leol sy'n cael eu lledaenu'n ehangach i weithwyr proffesiynol sy'n gweithio yn ardal yr awdurdod lleol (naill ai i gynyddu gwybodaeth sydd eisoes ar gael am ddarparwyr/rhaglenni neu i gynnwys darparwyr/rhaglenni newydd yn y mapiau). Mae fformat a lefel y wybodaeth yn y mapiau darpariaeth presennol yn amrywio rhwng awdurdodau lleol. Fodd bynnag, ar sail yr adborth a gafwyd mewn gweithdai, roeddem wedi deall bod y rhan fwyaf o randdeiliaid yn credu y dylai'r ymarferiad mapio gynnwys y lefel hon o wybodaeth. Ni wnaethom ei chynnwys fel dogfen ategol gan ein bod yn credu y byddai'n ddefnyddiol cadw'r holl wybodaeth mewn un daenlen sylfaenol ar gyfer y rhai sydd eisieu copïo data i daenlenni/cronfeydd data eraill.</p>
<p>Byddai'n ddiddorol gweld faint o ddarparwyr/rhaglenni sy'n gweithredu yn ardal yr awdurdod lleol ar hyn o bryd ac sydd â staff yn yr ardal, a faint ohonynt sy'n dweud y gallant gynnig darpariaeth yn yr ardal yn ddamcaniaethol. Weithiau nid yw darpariaeth ar gael yn ymarferol oni bai bod yna gohort o bobl ifanc i gyfiawnhau cynnig y ddarpariaeth mewn ardal.</p>	<p>Mae'n wir nad oes modd canfod y wybodaeth hon drwy edrych ar y mapiau presennol, ac ar hyn o bryd, byddai angen i EPCs/defnyddwyr mapiau gysylltu'n uniongyrchol â darparwyr i ganfod y wybodaeth. Pe bai ymarferiad mapio tebyg yn cael ei gynnal yn y dyfodol, byddai'n ddefnyddiol iawn cynnwys cwestiwn ychwanegol i ddod o hyd i'r wybodaeth hon.</p>
<p>Nid yw'r daenlen yn ei gwneud yn glir a yw darpariaeth ar gael am ddim neu a oes costau cysylltiedig. Hyd yn oed os yw darpariaeth ar gael drwy'r sector gwirfoddol, nid yw'n golygu y bydd ar gael am ddim o reidrwydd.</p>	<p>Mae'n bosibl y bydd angen talu am y ddarpariaeth, ac nid oedd yr holiadur ar-lein yn cynnwys cwestiynau penodol i ganfod y wybodaeth hon. Byddai angen i EPCs/defnyddwyr mapiau drafod y mater hwn â darparwyr. Pe bai ymarferiad mapio tebyg yn cael ei gynnal yn y dyfodol, byddai'n ddefnyddiol iawn cynnwys cwestiwn ychwanegol i ddod o hyd i'r wybodaeth hon.</p>

6 Awgrymiadau ar gyfer gwaith dadansoddi yn y dyfodol

Mae'r cofnodion newydd a'r cofnodion sydd wedi'u diweddarau ar fapiau lleol wedi'u cyfuno i greu map Cymru gyfan i'w rannu â Llywodraeth Cymru. Gall fod yn ddefnyddiol i Lywodraeth Cymru ddadansoddi'r map Cymru gyfan a/neu'r mapiau darpariaeth leol i wella ei dealltwriaeth o'r ddarpariaeth sector gwirfoddol a nodir yn y mapiau. Er enghraifft, gellid defnyddio'r mapiau i nodi'r canlynol:

- Cyfran y darparwyr cenedlaethol, rhanbarthol a lleol sydd wedi'u cynnwys yn y mapiau.
- Cyfran y darparwyr sy'n gweithio gyda phobl ifanc o oedran penodol, neu gyda phobl ifanc sydd â nodweddion penodol neu brofiadau cyffredin.
- Cyfran y mathau gwahanol o ddarpariaeth sydd wedi'i chynnwys yn y mapiau (e.e. darpariaeth uniongyrchol o Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth yn erbyn cymorth i ymgysylltu â darpariaeth Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth).
- Y ddarpariaeth ledled Cymru yn ôl darparwyr gwahanol a mathau o ddarpariaeth.
- Gweithgareddau, allbynnau, canlyniadau a llwybrau cynnydd y ddarpariaeth a nodir yn y mapiau.

Gellid defnyddio'r math hwn o ddadansoddiad i broffilio darpariaeth y sector gwirfoddol i gynorthwyo pobl ifanc 14-18 oed i ymgysylltu, neu barhau i ymgysylltu, ag addysg, hyfforddiant a chyflogaeth. Hefyd, gellid ei ddefnyddio fel man cychwyn i nodi bylchau mewn darpariaeth a/neu ormod o ddarpariaeth gan y sector gwirfoddol i gynorthwyo'r bobl ifanc hyn.

Yn ogystal, mae'r cofnodion blaenorol ar y mapiau lleol wedi'u cyfuno i greu ail fap Cymru gyfan. Mae'r map hwn yn cynnwys yr holl ddarparwyr a ymddangosodd ar fapiau presennol o ddarpariaeth awdurdodau lleol: a) na wnaethant gwblhau holiadur ar-lein o gwbl neu b) a gwblhaodd holiadur ar-lein ond na wnaethant nodi bod y ddarpariaeth ar gael yn yr holl ardaloedd awdurdodau lleol yr oeddent wedi ymddangos ar eu mapiau presennol o'r blaen. Mae hyn yn darparu gwybodaeth am ddarparwyr eraill y gall fod yn ddefnyddiol cydweithio â nhw yn y dyfodol i ofyn am i wirio gwybodaeth er mwyn cynyddu proffil eu darpariaeth.

Mapio darpariaeth sector gwirfoddol i gynorthwyo pobl ifanc i gymryd rhan

Os ydych chi'n gweithio mewn sefydliad sector gwirfoddol sy'n cynorthwyo pobl ifanc 14-18 oed i gymryd rhan neu aros mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth a fyddechystal â llenwi'r holiadur hwn.

Cyn cwblhau'r holiadur hwn, nodwch:

1. Dim ond sefydliad sector gwirfoddol ddylai gwblhau'r holiadur hwn.
2. Os ydych chi'n gweithio i sefydliad sy'n darparu mwy nag un rhaglen/prosiect penodol, dylech gwblhau holiadur ar wahân ar gyfer pob rhaglen/prosiect. Gall rhaglenni/prosiectau penodol gynnwys y rhai â chynulleidfaoedd targed, meini prawf cymhwysedd, prosesau atgyfeirio, dulliau darparu a/neu ganlyniadau bwriedig gwahanol.
3. Mae canllawiau ac atebion enghreifftiol wedi'u cynnwys mewn italig ochr yn ochr â'r cwestiynau unigol.

Dychwelwch yr holiadur wedi'i lenwi at:

Ardal Awdurdod Lleol	Enw'r Cydgysylltydd Ymgysylltu a Datblygu	Cyfeiriad e-bost
Ynys Môn	Enid Williams	
Blaenau Gwent	Jo Sims neu Andrew Bevan	
Pen-y-bont ar Ogwr	Owen Shepherd	
Caerffili	John Poyner	
Caerdydd	Mark Wilmore	
Sir Gaerfyrddin	Fiona Rogers	
Ceredigion	Michael Pritchard	
Conwy	Christine Wynne	
Sir Ddinbych	John Gambles	
Sir y Fflint	Alice Williams	
Gwynedd	Sharon Williams	
Merthyr Tudful	Diane Jones	
Sir Fynwy	Hannah Jones	
Castell-nedd Port Talbot	Jason Haeney	

Ardal Awdurdod Lleol	Enw'r Cydgysylltydd Ymgysylltu a Datblygu	Cyfeiriad e-bost
Casnewydd	Louise Moore	
Sir Benfro	Rob Hillier	
Powys	Freddy Greaves	
Rhondda Cynon Taf	Geraint Evans	
Abertawe	Jo-Ann Walsh	
Torfaen	Karen Padfield or Gareth Jones	
Bro Morgannwg	Nisha Shukla	
Wrecsam	Christine Willis	

Gwybodaeth gefndir

Mae'r adran hon yn ymwneud â manylion cyswllt a lleoliad(au) eich rhaglen/prosiect.

1. Dyddiad heddiw

2. Manylion cyswllt

Enw'r sefydliad sector gwirfoddol	
Enw'r rhaglen/prosiect (os yw'n wahanol i enw'r sefydliad)	
Gwefan	
Rhif ffôn ar gyfer ymholiadau cyffredinol	
Cyfeiriad e-bost ar gyfer ymholiadau cyffredinol	

3. Ym mha ardal(oedd) awdurdod lleol mae'r rhaglen/prosiect yn gweithredu? *Ticiwch bob un perthnasol.*

Ardal Awdurdod Lleol	Cwmpasu ardal yr awdurdod lleol cyfan (Oes / nac oes)	Cwmpasu rhan o ardal yr awdurdod lleol cyfan (nodwch pa ran)
Ynys Môn		
Blaenau Gwent		
Pen-y-bont ar Ogwr		
Caerffili		
Caerdydd		
Sir Gaerfyrddin		
Ceredigion		
Conwy		
Sir Ddinbych		
Sir y Fflint		
Gwynedd		
Merthyr Tudful		
Sir Fynwy		
Castell-nedd Port Talbot		
Casnewydd		
Sir Benfro		
Powys		
Rhondda Cynon Taf		
Abertawe		
Torfaen		
Bro Morgannwg		
Wrecsam		

Cynulleidfa darged

Nod yr adran hon yw galluogi defnyddwyr mapiau i ddeall pa bobl ifanc a allai elwa ar weithio gyda'ch rhaglen/prosiect.

4. Beth yw isafswm oedran y bobl ifanc a dargedir gan y rhaglen/prosiect?

5. Beth yw uchafswm oedran y bobl ifanc a dargedir gan y rhaglen/prosiect?

6. Gyda pha haenau o bobl ifanc mae'r rhaglen/prosiect yn gweithio gyda nhw fel arfer? *Ticiwch bob un perthnasol.*

Haen 1 – pobl ifanc na wyddom eu statws

Haen 2 – pobl ifanc nad ydynt yn cymryd rhan mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth ar hyn o bryd ac sydd angen cymorth dwys er mwyn gwneud hynny neu fod yn barod i wneud hynny

Haen 3 – pobl ifanc sy'n barod i gymryd rhan mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth ond sydd angen gwybodaeth, cyngor ac arweiniad i wneud hynny

Haen 4 – pobl ifanc mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth ond sydd mewn perygl o adael

Haen 5 – pobl ifanc mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth (ETE)

7. Gyda pha gynulleidfa(oedd) targed penodol mae eich rhaglen/prosiect yn gweithio? *Ticiwch bob un perthnasol.*

Dim grwpiau targed penodol – mae'r rhaglen/prosiect yn gweithio gyda phob person ifanc

Merched a menywod ifanc

Bechgyn a dynion ifanc

Pobl ifanc o gefndiroedd du a lleiafrifoedd ethnig

Pobl ifanc lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thrawsrywiol

Pobl ifanc anabl

Pobl ifanc â phroblemau iechyd corfforol

Pobl ifanc â phroblemau iechyd meddwl

Pobl ifanc sydd mewn gofal neu wedi bod mewn gofal

Pobl ifanc sy'n rhan neu sydd wedi bod yn rhan o'r system cyfiawnder troseddol

Gofalwyr ifanc

Pobl ifanc sydd wedi profi camdriniaeth

Pobl ifanc sydd wedi'u heithrio o addysg prif ffrwd

Pobl ifanc sydd wedi ceisio lloches

Pobl ifanc sydd â phrofiad o gamddefnyddio sylweddau

Pobl ifanc digartref neu sydd mewn perygl o fod yn ddigartref

Arall (nodwch) _____

8. In which language(s) is the programme/project regularly available? *Please tick all that apply*

Saesneg

Cymraeg

Arall (nodwch) _____

Disgrifiad o'r rhaglen/prosiect

Yr adran hon yw'ch cyfle i ddarparu gwybodaeth am bwrpas, gweithgareddau a threfniadau darparu'ch rhaglen/prosiect.

9. Beth yw prif bwrpas y rhaglen/prosiect? *Ticiwch un ymateb. Rydym yn gwerthfawrogi bod llawer o raglenni/prosiectau'n cynnig mwy nag un o'r elfennau hyn. Bwriad yr ateb yw rhoi syniad i'r rhai a allai atgyfeirio pobl ifanc i'r rhaglen/prosiect.*

Darparu ETE uniongyrchol – angen bod yn bresennol yn barhaus am 16 awr neu fwy yr wythnos

Darparu ETE uniongyrchol – angen bod yn bresennol yn barhaus am lai nag 16 awr yr wythnos

Darparu ETE uniongyrchol – cwrs hyfforddiant untro

Cymorth i gymryd rhan mewn darpariaeth ETE allanol neu fod yn barod i gymryd rhan mewn ETE. Gallai hyn gynnwys cymorth i ddatblygu sgiliau meddal/cyflogadwyedd, nodi a manteisio ar gyfleoedd ETE, mentora a/neu i gyd-fynd â darpariaeth ETE.

Cymorth i fynd i'r afael â materion ehangach a all effeithio'n negyddol ar allu unigolyn ifanc i gymryd rhan mewn ETE. Gall hyn gynnwys cymorth gyda phroblemau iechyd meddwl a chorfforol, anableddau, anawsterau/anableddau dysgu, tai, camddefnyddio sylweddau, ymddygiad tramgwyddus neu gymorth i deuluoedd.

10. Ac eithrio'r prif bwrpas a nodwyd gennych yn eich ateb i gwestiwn 9, a yw'r rhaglen/prosiect yn cyflawni unrhyw swyddogaethau eraill? *Ticiwch bob un perthnasol.*

Darparu ETE uniongyrchol – angen bod yn bresennol yn barhaus am 16 awr neu fwy yr wythnos

Darparu ETE uniongyrchol – angen bod yn bresennol yn barhaus am lai nag 16 awr yr wythnos

Darparu ETE uniongyrchol – cwrs hyfforddiant untro

Cymorth i gymryd rhan mewn darpariaeth ETE allanol neu fod yn barod i gymryd rhan mewn ETE. Gallai hyn gynnwys cymorth i ddatblygu sgiliau meddal/cyflogadwyedd, nodi a manteisio ar gyfleoedd ETE, mentora a/neu i gyd-fynd â darpariaeth ETE.

Cymorth i fynd i'r afael â materion ehangach a all effeithio'n negyddol ar allu unigolyn ifanc i gymryd rhan mewn ETE. Gall hyn gynnwys cymorth gyda phroblemau iechyd meddwl a chorfforol, anableddau, anawsterau/anableddau dysgu, tai, camddefnyddio sylweddau, ymddygiad tramgwyddus neu gymorth i deuluoedd.

11. Tua faint o bobl ifanc a ddefnyddiodd y rhaglen/prosiect yn y 12 mis rhwng mis Mehefin 2015 a mis Mai? *Ticiwch un ateb yn unig.*

0 – 20

21 – 50

51 – 100

101 neu fwy

12. A yw'r rhaglen/prosiect yn cael ei ddarparu ar sail un-i-un neu grŵp yn bennaf? *Ticiwch un ateb yn unig.*

Un-i-un yn bennaf

Grŵp yn bennaf

13. Os yw'r rhaglen/prosiect yn cynnwys gwaith grŵp beth yw maint grwpiau ar gyfartaledd?
Ticiwch un ateb yn unig.

Dim gwaith grŵp

2 – 5 o bobl ifanc

6 – 10 o bobl ifanc

11 – 20 o bobl ifanc

21 neu fy o bobl ifanc

14. Am faint o amser mae unigolyn ifanc yn cymryd rhan yn y rhaglen/prosiect ar gyfartaledd?

Rydym yn deall y gall hyn amrywio'n fawr i wahanol bobl ifanc a'i fod yn seiliedig ar eu hanghenion a'u dymuniadau. Bwriad yr ateb yw rhoi syniad i'r rhai a allai atgyfeirio pobl ifanc i'r rhaglen/prosiect.

Llai na diwrnod

1 diwrnod

2-6 diwrnod

1-4 wythnos

1-3 mis

4-6 mis

Mwy na 6 mis

15. Disgrifiwch y mathau o weithgareddau mae pobl ifanc yn eu gwneud fel arfer fel rhan o'r rhaglen/prosiect. *Dim mwy na 50 o eiriau os gwelwch yn dda. Ymateb enghreifftiol: Mae YPN yn cynnig cyfuniad o weithdai i bobl ifanc yn ein canolfan a gweithgareddau ymarferol, awyr agored gyda'r ymddiriedolaeth bywyd natur lleol. Mae gweithdai'n canolbwyntio ar feithrin hyder, cymhelliant, gwaith tîm a sgiliau cyfathrebu. Mae'r bobl ifanc yn cael sesiynau blasu ar wahanol agweddau ar waith yr ymddiriedolaeth bywyd gwyllt e.e. monitro/gofalu am fywyd gwyllt lleol.*

16. Pa fath(au) o gymorth sydd ar gael i bobl ifanc ar y rhaglen/prosiect? *Ticiwch bob un perthnasol.*

Cymorth un-i-un gan weithiwr enwebedig/allweddol

Cymorth gan gyfoedion

Mentora

Eiriolaeth

Cymorth sy'n cyd-fynd â gwasanaethau eraill

Arall (nodwch) _____

17. Pa ddyddiau/oriau y mae disgwyl i'r unigolyn ifanc fynychu'r rhaglen/prosiect? *Rydym yn deall y gall hyn amrywio'n fawr i wahanol bobl ifanc a'i fod yn seiliedig ar eu hanghenion a'u dymuniadau. Bwriad yr ateb yw rhoi syniad i'r rhai a allai atgyfeirio pobl ifanc i'r rhaglen/prosiect. Dim mwy na 50 o eiriau os gwelwch yn dda. Ateb enghreifftiol 1: Mae disgwyl i bobl ifanc fynychu o ddydd Llun i ddydd Iau rhwng 9am a 4pm. Ateb enghreifftiol 2: Mae pobl ifanc yn derbyn un awr yr wythnos o gymorth un-i-un fel arfer. Mae sesiynau gwaith grŵp yn para dwy awr ac yn cael eu cynnal drwy'r wythnos. Mae disgwyl i bobl ifanc gymryd rhan mewn o leiaf un sesiwn gwaith grŵp yr wythnos.*

18. Ble mae'r rhaglen/prosiect yn cael ei ddarparu fel arfer? *Ticiwch un ateb yn unig.*

Mewn canolfan benodol

Mewn lleoliadau (e.e. lleoliadau gwirfoddol neu waith)

Cymorth symudol

Arall (nodwch) _____

Cymwysterau ac achrediadau a gynigir

Mae'r adran hon yn canolbwyntio ar y cymwysterau a'r canlyniadau eraill mae eich rhaglen/prosiect yn cefnogi pobl ifanc i'w cyflawni.

19. A yw eich rhaglen/prosiect yn galluogi pobl ifanc i ennill unrhyw gymwysterau achrededig neu gredydau tuag at y rhain?

Ydy

Nac ydy

20. Os yw'r rhaglen/prosiect yn galluogi pobl ifanc i ennill unrhyw gymwysterau achrededig neu greddyddau tuag at y rhain nodwch lefel y cymhwyster. *Ticiwch bob un perthnasol.*

Cymwysterau neu greddyddau Mynediad lefel 1

Cymwysterau neu greddyddau Mynediad lefel 2

Cymwysterau neu greddyddau Mynediad lefel 3

Cymwysterau neu greddyddau Lefel 1

Cymwysterau neu greddyddau Lefel 2

Cymwysterau neu greddyddau Lefel 3

Cymwysterau neu greddyddau Lefel 4 neu uwch

Cymwysterau neu greddyddau eraill

21. Nodwch y pynciau sy'n cynnig cymwysterau achrededig neu greddyddau tuag y rhain.

22. A yw'r rhaglen/prosiect yn galluogi pobl ifanc i ennill unrhyw gymwysterau a allai fod yn ofynnol yn y gweithle? *Ticiwch bob un perthnasol.*

Tystysgrif hylendid bwyd/diogelwch bwyd

Tystysgrif lechyd a Diogelwch

Tystysgrif Cymorth Cyntaf

Cerdyn Cynllun Ardystio Sgiliau Adeiladu (CSCS)

Arall (nodwch) _____

23. Disgrifiwch unrhyw ganlyniadau eraill y mae'r rhaglen/prosiect yn cefnogi pobl ifanc i'w cyflawni? *Dim mwy na 50 o eiriau os gwelwch yn dda. Ateb enghreifftiol: Mae pobl ifanc yn gadael gyda mwy o hyder, hunan-barch a chymhelliant i barhau mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth fel arfer. Maent hefyd yn gadael gyda sgiliau cyflogadwyedd a sgiliau ymarferol gwell.*

24. Disgrifiwch unrhyw cyfleodd datblygu nodweddiadol y gallai pobl ifanc fanteisio arnynt yn sgil cymryd rhan yn y rhaglen/prosiect. *Dim mwy na 50 o eiriau os gwelwch yn dda a byddwch mor benodol â phosibl. Ateb enghreifftiol: Mae llawer o bobl ifanc yn symud ymlaen i leoliad gwirfoddoli neu brofiad gwaith ac mae ychydig o leoliadau ar gael gyda'r ymddiriedolaeth bywyd gwyllt.*

Gwybodaeth Atgyfeirio

Mae'r adran hon yn rhoi'r wybodaeth angenrheidiol i ddefnyddwyr mapiau fel y gallant atgyfeirio pobl ifanc i'ch rhaglen/prosiect.

25. Oes gan y rhaglen ddyddiadau cychwyn penodol? *Ticiwch un ateb yn unig.*

Dim dyddiadau cychwyn penodol – rhaglen dreigl

Dyddiadau dechrau penodol - ar gael i ddechreuwr newydd o leiaf unwaith y mis

Dyddiadau dechrau penodol – ar gael i ddechreuwr newydd llai nag unwaith y mis

26. All unrhyw un atgyfeirio i'r rhaglen?

Gall

Na all

Os na all, pwy sy'n gallu atgyfeirio? _____

27. Oes yna ffurflen atgyfeirio safonol i'w defnyddio?

Oes

Nac oes

28. Rhif ffôn a chyfeiriad e-bost ar gyfer atgyfeiriadau. *Nodwch rif ffôn a chyfeiriad e-bost pob awdurdod lleol y mae'r rhaglen/prosiect yn gweithredu ynddo.*

Ardal Awdurdod Lleol	Rhif ffôn	Chyfeiriad e-bost
Ynys Môn		
Blaenau Gwent		
Pen-y-bont ar Ogwr		
Caerffili		
Caerdydd		
Sir Gaerfyrddin		

Ardal Awdurdod Lleol	Rhif ffôn	Chyfeiriad e-bost
Ceredigion		
Conwy		
Sir Ddinbych		
Sir y Fflint		
Gwynedd		
Merthyr Tudful		
Sir Fynwy		
Castell-nedd Port Talbot		
Casnewydd		
Sir Benfro		
Powys		
Rhondda Cynon Taf		
Abertawe		
Torfaen		
Bro Morgannwg		
Wrecsam		

Gwybodaeth Ariannu

Nod yr adran hon yw deall ers pryd mae'ch rhaglen/prosiect wedi bod ar waith ac a yw'n debygol o barhau y flwyddyn nesaf.

29. A oes gan y rhaglen/prosiect gyllid ar gyfer gweithredu am o leiaf 12 mis o ddyddiad heddiw?

Oes

Nac oes

30. Ym mha flwyddyn y sefydlwyd y rhaglen/prosiect?

31. A oes modd comisiynu'r rhaglen?? Atebwch "oes" i'r cwestiwn hwn os yw'r sefydliad sy'n cynnig y rhaglen/prosiect yn debygol o fod ag adnoddau a seilwaith i ehangu'r ddarpariaeth os caiff gomisiwn uniongyrchol i wneud hynny. Er enghraifft, gallai hyn gynnwys cyflwyno'r rhaglen/prosiect mewn ardaloedd daearyddol eraill, ehangu'r gynulleidfa darged neu gynnig llefydd i fwy o bobl ifanc nag mae'n ei wneud ar hyn o bryd

Oes

Nac oes

Diolch yn fawr am lenwi'r holiadur hwn.

Contact details/ Manylion cyswilt			Local authority area(s) in which the programme/project operates/ Ardal(oedd) awdurdod lleol y mae'r rhaglen/prosiect yn gweithredu ynddynt																							
Name of organisation/ Enw'r sefydliad	Name of programme/project/ Enw'r rhaglen/prosiect	Website/ Gwefan	Blaenau Gwent/ Blaenau	Bridgend/ Pen-y-bont ar Ogwr	Caerphilly/ Caerffili	Cardiff/ Caerdydd	Carmarthen hire/ Sir Gâr	Ceredigion/ Ceredigion	Conwy/ Conwy	Denbighshire/ Sir Ddinbych	Flintshire/ Sir y Fflint	Gwynedd/ Gwynedd	Isle of Anglesey/ Ynys Môn	Merthyr Tydfil/ Merthyr	Monmouthshire/ Sir Fynwy	Neath Port Talbot/ Castell-nedd	Newport/ Casnewydd	Pembrokeshire/ Sir Benfro	Powys/ Powys	Rhondda Cynon Taf/ Rhondda	Swansea/ Abertawe	Torfaen/ Torfaen	Vale of Glamorgan/ Bro	Wrexham/ Wrexham		
372 (Barry) Squadron		www.372squadron.org.uk																						✓		
Able Radio		www.ableradio.com	✓		✓												✓								✓	
Action for Children	Rhondda Family Support	www.actionforchildren.co.uk																			✓					
Action for Children	Ynys Mon Young Carers Project	www.actionforchildren.org.uk											✓													
Action for Children	Gwynedd Young carers project	www.actionforchildren.org.uk										✓														
Action for Children	DTAF	www.actionforchildren.org.uk				✓																				
Afasic Cymru	Afasic Cymru Youth Clubs	www.afasicymru.org.uk				✓			✓		✓						✓								✓	
African Community Centre	I Can Project	www.africancommunitycentre.org.uk																				✓				
Agoriad Cyf	Engage to Change	www.agoriad.org.uk						✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓							✓
Alison House Youth & Play Project																										
Area 43		www.area43.co.uk					✓	✓										✓								
Artis Community / Cymuned		www.artiscommunity.org.uuk			✓	✓	✓							✓				✓		✓						
ASH Wales	The Filter	http://thefilterwales.org/	✓	✓	✓	✓		✓		✓				✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
AVOW	GwirVol	www.avow.org																								✓
BAD Bikes				✓																						
Barnardo's	Young Carers Project	www.barnardos.org.uk									✓															
Bawso	Floating Support	www.bawso.org.uk	✓		✓	✓								✓	✓		✓			✓	✓	✓				
Blind Children UK Cymru (part of the Guide Dogs group)		http://www.blindchildrenuk.org/	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Brave Education DVS				✓			✓																			
British Humanist Association	Understanding Humanism	http://understandinghumanism.org.uk/	✓	✓	✓	✓	✓							✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
British Red Cross	Crisis Education	www.redcross.org.uk	✓		✓	✓				✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Caia Park Partnership Ltd	STARS Project	www.caiaipark.org.uk																								✓
Cambrian Bay	Hydach Vale BGC Academy	www.cambrianbgc.co.uk																			✓					
Canolfan Maerdy	Maerdy Youth	www.canolfanmaerdy.co.uk					✓									✓										
Cardiff City FC Foundation		www.cardiffcityfcfoundation.org.uk				✓																			✓	
Cardiff United Synagogue		www.cardiffshul.org				✓																				
Care Society	Care Society	www.caresociety.org.uk						✓																		
Career Women Wales CIC		www.careerwomenwales.com	✓	✓	✓	✓	✓							✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Carers Trust Wales	Time to be heard	https://carers.org/country/carers-trust-wales-cymru	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Carmarthen Youth Project (Dr Mz)	Carmarthen Youth Project	www.drnz.co.uk					✓																			
Cathays and Central Youth and Community Project		www.cathays.org.uk				✓																				
Centre for Business and Social Action Ltd	Best Friends	www.cbsa.org.uk					✓															✓				
Challenge Wales		www.challengewales.org	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Clwyd Allyn Housing Association	ODEL Learning and Training	www.clwydalyn.co.uk							✓	✓	✓															✓
Clybiau Ffermywr Ifanc Meirionnydd		www.yfc-meirionnydd.gov.uk										✓														
Clynfyw CIC		www.clynfyw.co.uk					✓	✓										✓								
Communities and Schools together (CaST) Cymru	Pyramid Clubs	www.castcymru.org.uk				✓		✓	✓	✓	✓									✓						
Community and Voluntary Support Conwy	Youth Volunteering Development	www.cvsc.org.uk							✓																	
Community House Eton Road	Maindee youth work project																✓									

Tudalen 5 o 60

Contact details/ Manylion cyswilt			Local authority area(s) in which the programme/project operates/ Ardal(au)dd awdurdod lleol y mae'r rhaglen/prosiect yn gweithredu ynddynt																					
Name of organisation/ Enw'r sefydliad	Name of programme/project/ Enw'r rhaglen/prosiect	Website/ Gwefan	Blaenau Gwent/ Blaenau	Bridgend/ Pen-y-bont ar Ogwr	Caerphilly/ Caerffili	Cardiff/ Caerdydd	Carmarthen hire/ Sir Gâr	Ceredigion/ Ceredigion	Conwy/ Conwy	Denbighshire/ Sir Ddinbych	Flintshire/ Sir y Fflint	Gwynedd/ Gwynedd	Isle of Anglesey/ Ynys Môn	Merthyr Tydfil/ Merthyr	Monmouthshire/ Sir Fynwy	Neath Port Talbot/ Castell-nedd	Newport/ Casnewydd	Pembrokeshire/ Sir Benfro	Powys/ Powys	Rhondda Cynon Taf/ Rhondda	Swansea/ Abertawe	Torfaen/ Torfaen	Vale of Glamorgan/ Bro	Wrexham/ Wrexam
Gwalla		Gwalla.com														✓								
Gwent Association of Voluntary Organisations (GAVO)	Youth Volunteering	www.gavowales.org.uk	✓		✓											✓	✓					✓		
Hafal	Hafal	hafal.org	✓		✓											✓	✓	✓					✓	
Hafan Cymru	Project Pearl	www.hafancymru.co.uk																✓						
Hafan Cymru	Moving On project	www.hafancymru.co.uk	✓				✓																	
Hafan Cymru	RCT Young persons project	www.hafancymru.co.uk																			✓			
Hirwuan YMCA																					✓			
Hope37		Hope37.org.uk									✓													
Horn Development Association	n/a	www.hdcardiff.org				✓																		
Ieuentid Tysul Youth		tusulyouth.org					✓	✓										✓						
Innovate Trust	Transitions					✓																	✓	
Inroads	Route 98	www.inroadswales.org				✓																		
Interlink RCT		interlinkrct.org.uk																			✓			
Interplay (Integrated Play and Leisure)		www.interplay.org.uk		✓												✓					✓			
Itaca		www.itaca.org.uk							✓															
XIM Inspire	KIMBetweeners	www.kim-inspire.org.uk									✓													✓
KPC Youth Community		www.kpcyouth.com		✓																				
Llammau	Learning 4 Life	www.llamau.org.uk	✓	✓	✓	✓					✓			✓		✓				✓		✓	✓	✓
Llandudno Football in the Community	LLEAP	www.llandudnofc.co.uk							✓	✓														
Majical Youth Theatre	Fountain Hill home education centre	majicalyouth.org					✓	✓										✓						
Mencap Cymru	Motivate Carmarthenshire	www.mencap.org.uk					✓																	
Menter Iarth Abertawe		www.menterabertawe.org																			✓			
Menter Iarth Casnewydd		www.menteriathcasnewydd.org															✓							
Menter Merthyr		www.merthyrtdful.com												✓										
Merthyr and the Valleys Mind														✓							✓			
Merthyr and the Valleys Mind	Your Future First (YFF)	www.matvmind.org.uk												✓							✓			
Merthyr Tydfil District Scouts		Merthyr Scouts												✓										
miFuture Foundation	miAcademi	www.miFutureFoundation.co.uk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Milford Youth Matters	Routes to Opportunity	www.milfordyouthmatters.org.uk																	✓					
Mind Cymru	Time to Change Wales Young Persons Programme	www.timetochangewales.org.uk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Môn Communities First	Communities First	www.moncf.co.uk											✓											
Monmouthshire Housing Association	Dads Can	www.dads-can.co.uk													✓		✓							
Nacro Cymru	Denbighshire Traineeship	www.nacro.org.uk								✓														
Neath Port Talbot Mind	NPT Mind Youth Project	www.nptmind.org.uk														✓								
New Hengoed Baptist Chapel	Hengoed Community Project	http://hengoedchapel.vpweb.co.uk/			✓																			
Newport Mind	Changing Minds	www.changingmindsproject.org.uk	✓		✓										✓		✓					✓		
Newport Women's Aid	Now We Aspire	www.nptwomensaid.org.uk															✓							
Newydd Housing Association	Digital Champions																			✓			✓	
NoFit State Circus		www.nofitstate.org			✓	✓											✓				✓		✓	

Tudalen y 10 o 94

Contact details/ Manylion cyswilt			Local authority area(s) in which the programme/project operates/ Ardal(oedd) awdurdod lleol y mae'r rhaglen/prosiect yn gweithredu ynddynt																					
Name of organisation/ Enw'r sefydliad	Name of programme/project/ Enw'r rhaglen/prosiect	Website/ Gwefan	Blaenau Gwent/ Blaenau	Bridgend/ Pen-y-bont ar Ogwr	Caerphilly/ Caerffili	Cardiff/ Caerdydd	Carmarthen hire/ Sir Gâr	Ceredigion/ Ceredigion	Conwy/ Conwy	Denbighshire/ Sir Ddinbych	Flintshire/ Sir y Fflint	Gwynedd/ Gwynedd	Isle of Anglesey/ Ynys Môn	Merthyr Tydfil/ Merthyr	Monmouthshire/ Sir Fynwy	Neath Port Talbot/ Castell-nedd	Newport/ Casnewydd	Pembrokeshire/ Sir Benfro	Powys/ Powys	Rhondda Cynon Taf/ Rhondda	Swansea/ Abertawe	Torfaen/ Torfaen	Vale of Glamorgan/ Bro	Wrexham/ Wrexam
Welsh Refugee Council		www.wrc.wales				✓										✓	✓				✓			✓
Welsh Women's Aid	Children Matter	www.welshwomensaid.org.uk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
West Wales Domestic Abuse Service		www.westwalesdas.org						✓																
Whizz-Kidz		www.whizz-kidz.org.uk				✓			✓			✓										✓		✓
Whizz-Kidz	My Friends, My Skills, My Future	www.whizz-kidz.org.uk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wild Elements		www.wildelements.org.uk							✓			✓	✓											
Wildmill youth club		facebook page		✓																				
Women Connect First	Youth Connect Project	www.womenconnectfirst.org.uk				✓											✓							
YMCA Cardiff		www.ymcacardiff.wales				✓																	✓	
YMCA Swansea		www.ymcaswansea.org.uk																						✓
Young Dragons Wales/Dreuligiau Ifanc Cymru		http://www.youngdragons.org.uk/	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Lynne Neagle AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

16 Tachwedd 2016

Annwyl Lynne

Diolch yn fawr am eich llythyr dyddiedig 3 Tachwedd ar ran y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg. Rwy'n falch bod yr Athro Diamond wedi gallu bod yn bresennol yn y Pwyllgor i drafod gwaith yr Adolygiad o Drefniadau Cyllido Addysg Uwch a Chyllid Myfyrwyr yng Nghymru.

Rwy'n croesawu'r sylwadau y mae'r Pwyllgor wedi'u cyflwyno mewn perthynas â'r Adolygiad. Byddaf yn cyhoeddi ymateb manwl Llywodraeth Cymru i argymhellion Adolygiad Diamond, ynghyd ag ymgynghoriad ar gynigion ar gyfer cyllid myfyrwyr, ar 22 Tachwedd yn dilyn datganiad i'r Senedd.

Bydd nifer o'r cwestiynau yn eich llythyr yn cael eu hateb pan fyddaf yn cyhoeddi ymateb ffurfiol Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag, mae yna rai materion yr hoffwn ymateb iddynt cyn 22 Tachwedd.

A allech chi nodi eich rhesymau dros osod lefel y ffioedd yn £9,000 y flwyddyn, ac amlinellu (a) ar ba lefel yr ydych yn bwriadu gosod ffioedd israddedig llawn amser yn y blynyddoedd i ddod; a (b) sut yr ydych yn bwriadu ymateb i newidiadau yn y dyfodol i ffioedd israddedig yn Lloegr.

Nododd adroddiad Adolygiad Diamond y dylai prifysgolion Cymru allu codi ffioedd dysgu o hyd at £9,000. Mae Llywodraeth Cymru'n dal i wrthwynebu ffioedd costau llawn neu agos i gostau llawn. Nid ydym yn credu y dylai addysg uwch gael ei threfnu ar sail marchnad, ac rydym yn bryderus ynghylch rhai o'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig yn Lloegr. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod yn rhaid i sefydliadau Addysg Uwch allu gweithredu ar draws ffiniau daearyddol ac aros yn gystadleuol mewn amgylchedd lle mae llif traws-ffiniol sylweddol o fyfyrwyr. Felly, cydnabyddwn y dylent allu parhau i osod lefelau eu ffioedd ar tua £9,000. Roeddwn o'r farn nad oedd yn briodol cynyddu ffioedd y tu hwnt i £9,000 cyn cyhoeddi adroddiad Diamond ar 27 Medi a chyn bod Llywodraeth Cymru wedi cael cyfle i ystyried sut y byddai'n ymateb i'r argymhellion.

Byddaf yn parhau i adolygu uchafswm y ffioedd dysgu yng Nghymru, gan gymryd i ystyriaeth cynaliadwyedd ariannol ein sefydliadau, sut rydym yn cynnal ein gallu i gystadlu mewn cyd-destun rhyngwladol a'r effaith ar fyfyrwyr. Byddaf hefyd yn ystyried y datblygiadau yn Lloegr wrth gwrs, gan gynnwys cyflwyno'r Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu (TEF). Fodd bynnag, nid oes unrhyw ymrwymiad i gysylltu canlyniadau'r TEF â

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

chynnydd mewn ffioedd dysgu yng Nghymru. Mater i ddarparwyr Addysg Uwch unigol yng Nghymru yw penderfynu p'un a ydynt am gymryd rhan yn ail flwyddyn y TEF ai peidio.

A allwch gadarnhau pa orswm wrth gefn y bydd Llywodraeth Cymru'n ei gynnwys yn ei modelu ariannol er mwyn ystyried er enghraifft: newid demograffig; cynyddu yn nifer y myfyrwyr ar bob lefel; a chynyddu uchafswm y ffioedd? Yn ogystal, pa foddelu y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud ar nifer y myfyrwyr Ewropeaidd a rhyngwladol yn y dyfodol?

Wrth ystyried cynigion yr Athro Diamond, rwy'n ymwybodol o'r dibyniaethau allweddol a nodwyd yn Adolygiad Diamond ac yn eich llythyr. Mae'n glir y bydd ffactorau o'r fath yn effeithio ar fforddiadwyedd unrhyw system o gymorth myfyrwyr. Caiff y tybiaethau sy'n sail i foddelu dadansoddol Llywodraeth Cymru ar gyfer costau cymorth myfyrwyr eu hadolygu'n rheolaidd yn sgil effaith bosibl newidiadau polisi, niferoedd y myfyrwyr a chwyddiant. Cynhelir dadansoddiad sensitifrwydd i fesur effaith unrhyw wyriadau o'r prif dybiaethau.

Gan nad yw amseriad ymadawiad y Deyrnas Unedig o'r Undeb Ewropeaidd yn hysbys eto, mae myfyrwyr Ewropeaidd yn parhau i gael eu cynnwys yn y rhagolygon o gostau cymorth myfyrwyr. Bydd hyn yn cael ei adolygu wrth i ragor o fanylion ddod i'r amlwg am y berthynas rhwng y DU a'r UE yn y dyfodol.

A allech egluro:

- *A ofynnwyd i'r Athro Diamond wneud argymhellion "niwtral o ran cost".*
- *P'un a newidiwyd y gofyniad hwn yn ystod yr Adolygiad?*

Amlinellwyd cylch gorchwyl ac egwyddorion Adolygiad Diamond yn glir yn yr adroddiad interim a'r adroddiad terfynol. Yn y cylch gorchwyl cychwynnol, gofynnwyd i'r panel gyflwyno argymhellion ymarferol, fforddiadwy a chynaliadwy. Gallaf gadarnhau nad oedd yn rhaid i Syr Ian wneud argymhellion niwtral o ran cost ac ni newidiwyd yr agwedd honno ar gylch gorchwyl y grŵp yn ystod yr adolygiad.

Rwyf o'r farn bod angen setliad cyllid cynaliadwy a blaengar ar gyfer addysg uwch yng Nghymru sy'n cefnogi myfyrwyr pan fyddant ei angen fwyaf ac yn galluogi ein prifysgolion i gystadlu'n rhyngwladol.

Fel y dywedais ar 27 Medi, cymeradwyodd y Cabinet yr egwyddorion yn yr adroddiad. Bydd ein hymateb yn adeiladu ar ein prif egwyddorion, sef:

- cynnal egwyddor cyffredinolïaeth o fewn system flaengar;
- mabwysiadu dull o weithio sy'n canolbwyntio ar y system gyfan yng Nghymru;
- rhannu buddsoddiad rhwng y Llywodraeth a'r rheini sy'n elwa'n uniongyrchol ohono;
- gwella hygyrchedd, a mynd i'r afael â rhwystrau fel costau byw;
- sicrhau bod cymorth myfyrwyr yn gludadwy ar draws y DU.

Yn gywir

Kirsty Williams AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg

Cabinet Secretary for Education

cc Russell George AM Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau

Carl Sargeant AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant

16 Tachwedd 2016

Y gyllideb ddrafft ar gyfer 2017/18

Annwyl Ysgrifennydd y Cabinet

Diolch am fod yn bresennol yng nghyfarfod y Pwyllgor Plant, Pobl ifanc ac Addysg ar 2 Tachwedd i drafod y gyllideb ddrafft, ac am ddarparu'r wybodaeth y gofynnwyd amdani cyn y cyfarfod.

Teimla'r Pwyllgor fod y sesiwn yn un gynhyrchiol ac mae'n croesawu eich sylwadau ar yr angen i wneud penderfyniadau dewr, yn enwedig mewn perthynas ag ymyriadau ataliol ar gyfer profiadau niweidiol i blant a chymunedau gwydn.

Ar bwynt cyffredinol, mae'r Pwyllgor yn pryderu bod diffyg eglurder ynghylch y dyraniadau ar gyfer rhaglenni penodol, fel Dechrau'n Deg a Teuluoedd yn Gyntaf. At hynny, mae'r cyllid ar gyfer rhai meysydd polisi pwysig o fewn eich portffolio, fel plant sy'n derbyn gofal, yn dod o fewn cyllidebau Ysgrifenyddion eraill y Cabinet ar hyn o bryd. Mae'r diffyg eglurder hwn yn gwneud craffu ar y dyraniadau hynny yn anodd.

Ceir amlinelliad o sylwadau'r Pwyllgor ar raglenni penodol o fewn eich portffolio isod.

Teuluoedd yn Gyntaf, Dechrau'n Deg a Cymunedau yn Gyntaf

Llinell Wariant yn y Gyllideb - Atal ac Ymyrraeth Gynnar

Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor eich bod wedi uno llinellau'r gyllideb ar gyfer Dechrau'n Deg, Teuluoedd yn Gyntaf a Cymunedau yn Gyntaf yn un llinell, sef Llinell Wariant yn y Gyllideb - Atal ac Ymyrraeth Gynnar Fodd bynnag, ni chaiff y rhaglenni eu hunain eu huno a byddant yn parhau i weithredu fel endidau ar wahân.

Mewn blynyddoedd blaenorol, roedd llinellau gwariant unigol ar gyfer pob un o'r tair rhaglen, ac felly roedd y Pwyllgor yn cael dadansoddiad o'r dyraniadau cyn y sesiwn graffu. Cyn y cyfarfod eleni, hysbysodd eich swyddogion y Pwyllgor nad oedd dadansoddiad o'r dyraniadau ar gyfer pob rhaglen ar gael. Fodd bynnag, yn ystod y cyfarfod, roeddech yn gallu dweud wrth y Pwyllgor y symiau penodol a oedd wedi'u dyrannu i bob un o'r rhaglenni.

Mae hyn yn codi tri mater y mae angen rhoi sylw iddynt, ym marn y Pwyllgor.

Yn gyntaf, mae'r diffyg gwybodaeth fanwl am ddyrannu cyllid i'r rhaglenni pwysig hyn yn gwneud y gwaith craffu yn anodd. Mae'r cyfanswm a ddyrannwyd i Dechrau'n Deg, Teuluoedd yn Gyntaf a Cymunedau yn Gyntaf yn y gyllideb ddrafft yn £154.38 miliwn - cyfran sylweddol o'r gyllideb yr ydych yn gyfrifol amdani. Mae'n hanfodol ar gyfer gwaith craffu da i'r Cynulliad allu cael gafael ar wybodaeth am faint o gyllid sydd wedi'i ddyrannu i raglenni mawr Llywodraeth Cymru.

Yn ail, mae'n amlwg fod gan Lywodraeth Cymru y wybodaeth hon, ond na fyddai'n ei darparu i'r Pwyllgor. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech egluro pam.

Yn drydydd, mae'r Pwyllgor yn nodi bod Llywodraeth Cymru yn ceisio rhoi mwy o hyblygrwydd i awdurdodau lleol ar gyfer y defnydd o'r cronfeydd hyn. Fodd bynnag, rhaid cael cydbwysedd i sicrhau bod y Cynulliad yn gallu dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif am ei phenderfyniadau; canfod a yw Llywodraeth Cymru yn sicrhau gwerth am arian i'r trethdalwr; a sicrhau bod polisiau yn effeithiol.

Teuluoedd yn Gyntaf a Dechrau'n Deg

Mae'r Pwyllgor yn nodi eich ymrwymiad, mewn egwyddor, i barhad Teuluoedd yn Gyntaf a Dechrau'n Deg. Rydym hefyd yn cydnabod bod angen i'r ddwy raglen esblygu er mwyn sicrhau eu bod yn addas at y diben.

Fel yr amlinellwyd uchod, mae'r Pwyllgor yn cydnabod y gall uno'r cyllidebau ar gyfer y ddwy raglen roi mwy o hyblygrwydd i awdurdodau lleol, ond mae pryderon o hyd ynghylch lefel yr oruchwyliaeth a fydd gennych o ran y gwariant a'r canlyniadau yr ydych yn eu disgwyl o ganlyniad i bolisiau allweddol y Llywodraeth.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o gael rhagor o wybodaeth am sut yr ydych yn bwriadu monitro'r defnydd o'r cyllid cyfunedig ar gyfer y rhaglenni.

Gwnaethoch gyfeirio hefyd at elfen allgymorth Dechrau'n Deg a sut y mae wedi 'dechrau mynd i'r afael' â chyfyngiadau'r rhaglen, h.y. ei bod yn seiliedig ar leoliad. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o gael gwybodaeth am unrhyw asesiad neu werthusiad yr ydych wedi'u cynnal ar yr elfen hon o'r rhaglen.

Cymunedau yn Gyntaf

Mae'r Pwyllgor yn nodi eich bod wedi cyhoeddi eich bod yn bwriadu dirwyn Cymunedau yn Gyntaf i ben a'ch bod ar hyn o bryd yn cynnal ymgynghoriad ynghylch a ddylai'r rhaglen barhau.

Gwnaethoch roi gwybod i'r Pwyllgor, os byddwch yn penderfynu 'gadael' Cymunedau yn Gyntaf, 'y bydd yn ymadael dan reolaeth'. Rhowch ragor o wybodaeth am yr hyn y byddech yn ei ystyried i fod yn 'ymadael dan reolaeth' a sut y caiff ei reoli.

Byddai'r Pwyllgor hefyd yn ddiolchgar pe gallech ddarparu gwybodaeth am y sail dystiolaeth y byddwch yn ei ystyried wrth wneud eich penderfyniad; a'r amcangyfrifon o'r costau a'r buddiannau o roi'r gorau i'r rhaglen.

Parthau Plant

Mae'r Pwyllgor yn nodi eich sylwadau am Barthau Plant, sef cysyniad Llywodraeth Cymru sydd yn ei ddyddiau cynnar o hyd. Mae'r Pwyllgor yn deall y bydd yn cynnwys nifer o ymyriadau gwahanol sydd wedi'u targedu i gefnogi'r plentyn neu'r person ifanc. Y broblem gyda dull o'r fath yw ei bod yn anodd priodoli llwyddiant i un ymyriad ac, felly, asesu effeithiolrwydd a gwerth am arian pob ymyriad. At hynny, gellir ariannu ymyriadau lluosog ar draws portffolios Gweinidogion lle bydd cydweithrediad yn ofynnol.

Bydd y Pwyllgor yn gofyn am ragor o wybodaeth wrth i'r cysyniad gael ei ddatblygu.

Gofal plant

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod oddeutu £10 miliwn wedi'i ddyrannu i waith archwilio a gwaith i dreialu'r rhaglen uchelgeisiol hon. Mae'r Pwyllgor yn gefnogol o'r egwyddor sy'n sail i'r rhaglen ac yn cydnabod bod y rhaglen yn dal yn ei dyddiau cynnar. Er hynny, mae'r diffyg eglurder ynghylch nifer o faterion yn peri pryder.

Costau'r rhaglen

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod eich amcangyfrif o gostau'r cynnig gofal plant fel y rhagwelir ar hyn o bryd yn £100 miliwn y flwyddyn.

Roedd dadansoddiad gan y Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru yn awgrymu y gallai'r costau fod rhwng £125 miliwn a £228 miliwn.

Gwnaethoch ddweud bod y tybiaethau sy'n sail i gyfrifiadau'r Sefydliad yn ystyried cynnig gofal plant yn ystod y tymor, a oedd yn anghywir, gan fod cynnig gofal plant Llywodraeth Cymru yn ymestyn nid yn unig i gyfnod y tymor, ond i 48 wythnos y flwyddyn.

Mae'r Pwyllgor yn cwestiynu sut y gall amcangyfrif Llywodraeth Cymru o gostau, os yw'n seiliedig ar gynnig sy'n cynnwys mwy o wythnosau yn y flwyddyn, fod yn is nag amcangyfrif y Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru. Rhaid i Lywodraeth Cymru fod yn gwneud rhagdybiaethau gwahanol i'r Sefydliad.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech ddarparu gwybodaeth am y rhagdybiaethau yr ydych yn eu defnyddio fel sail ar gyfer eich amcangyfrifon a'r dystiolaeth yr ydych yn ei defnyddio fel sail ar gyfer y tybiaethau hynny. A allwch hefyd ddarparu gwybodaeth i'r Pwyllgor am unrhyw fodelau eraill o ddarpariaeth yr ydych wedi'u hystyried a'r costau a'r buddiannau sy'n gysylltiedig â hwy?

At hynny, byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o gael gwybodaeth am eich asesiadau o fuddiannau ariannol y rhaglen fel y'u rhagwelir ar hyn o bryd, pan fydd ar gael.

Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor fod Llywodraeth Cymru yn gwbl ymrwymedig i ddarparu'r rhaglen hon ac y caiff ei chostau eu rheoli o fewn cyllideb Llywodraeth Cymru. O ystyried y diffyg eglurder ynghylch costau, mae'r Pwyllgor yn cwestiynu doethineb ymrwymiad o'r fath. Os bydd costau gwirioneddol y rhaglen yn agosach i'r amcangyfrifon uwch a wnaed gan y Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru, bydd yn cael effaith sylweddol, barhaus ar gyllidebau adrannau a rhaglenni eraill.

Gweithlu

Mewn perthynas â capasiti'r gweithlu i ddarparu'r rhaglen, gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor fod hyn yn bryder sylweddol ichi - yn fwy felly hyd yn oed na chostau'r rhaglen. Soniwyd hefyd am y pwysigrwydd o sicrhau bod y gweithlu o ansawdd uchel.

Fodd bynnag, ni wnaethoch roi manylion am sut yr eir i'r afael â'ch pryderon ynghylch capasiti'r gweithlu. Efallai mai dyma'r achos gan fod y rhaglen yn dal i fod yng nghyfnod cynnar y datblygiad, ond mae'r Pwyllgor yn pryderu bod maint y dasg yn sylweddol a bod angen gwneud cynnydd yn gyflym.

Gyda hyn mewn golwg, byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech ddarparu gwybodaeth am yr asesiadau y mae Llywodraeth Cymru wedi'u gwneud o gapasiti'r gweithlu i ddarparu'r rhaglen; y gwaith cynllunio sy'n cael ei wneud i fynd i'r afael â phroblemau posibl gyda capasiti; ac asesiadau o'r costau o sicrhau bod capasiti'r gweithlu yn ddigonol i ddarparu'r rhaglen.

Darpariaeth Gymraeg

Gwnaethoch ddweud eich bod wedi cael trafodaethau cynnar gyda'r Gweinidog sydd â chyfrifoldeb dros y Gymraeg. Gwnaethoch ddweud hefyd y bydd y cynlluniau peilot yn darparu rhagor o wybodaeth am sut y gellir gwneud darpariaeth o'r fath.

Cred y Pwyllgor y dylai Llywodraeth Cymru roi mesurau ar waith i sicrhau bod digon o ddarpariaeth ar gael yn y Gymraeg a bod digon o gapasiti o fewn y

gweithlu cyfrwng Cymraeg i sicrhau'r ddarpariaeth honno. At hynny, o ystyried ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gynyddu'n sylweddol nifer y siaradwyr Cymraeg, cred y Pwyllgor y dylech anelu nid yn unig i ateb y galw, ond i ddefnyddio'r rhaglen fel cyfle i annog y defnydd o'r Gymraeg.

Amserlen ar gyfer gweithredu

Rydych wedi gwneud ymrwymiad clir y bydd y rhaglen ar waith yn ei chyfanrwydd erbyn 2021.

Mae'r Pwyllgor yn cydnabod pa mor uchelgeisiol yw'r ymrwymiad hwn, o ystyried maint y rhaglen a'r materion y mae angen rhoi sylw iddynt. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech ddarparu amserlen fras, gan gynnwys cerrig milltir a thargedau, o sut y byddwch yn darparu'r rhaglen erbyn 2021.

Rhianta cadarnhaol a'r costau sy'n gysylltiedig â deddfwriaeth i ddileu'r amddiffyniad o gosbedigaeth resymol

Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor y byddech yn gwerthuso'r defnydd o'r llwyfannau cyfryngau cymdeithasol a'r dulliau cyfathrebu eraill a ddefnyddir gennych fel rhan o'r rhaglen rhianta cadarnhaol. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech ddarparu rhagor o wybodaeth am ganlyniadau'r gwerthusiad pan fydd ar gael. A allech hefyd ddarparu rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor am gyfran y cyllid a ddyrannwyd i ddarparu prosiectau o fewn y rhaglen, gan gynnwys y canlyniadau yr ydych yn disgwyl eu gweld o'r buddsoddiad hwnnw.

Mae'r Pwyllgor hefyd yn nodi nad yw cyllid wedi cael ei ddarparu ym mlwyddyn y gyllideb hon ar gyfer y ddeddfwriaeth arfaethedig i gael gwared ar yr amddiffyniad o gosbedigaeth resymol gan na fydd y Bil yn barod yn y flwyddyn ariannol nesaf. Fodd bynnag, caiff gwaith paratoadol ei ariannu o'r gyllideb rhianta cadarnhaol. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o gael manylion am y gwaith paratoi.

Plant sy'n Derbyn Gofal, mabwysiadu, CAF/CASS Cymru

Mae nifer y plant sy'n derbyn gofal wedi cynyddu 5 y cant dros y pum mlynedd diwethaf, er ei fod wedi aros yn gymharol sefydlog dros y tair blynedd diwethaf. Bydd hyn yn anochel yn cael effaith ar gyllidebau gwasanaethau cymdeithasol a gwnaethoch gyfeirio at nifer o ymyriadau yr ydych yn eu harchwilio gyda'r nod o leihau nifer y plant sy'n derbyn gofal. Gwnaethoch gyfeirio hefyd at grŵp cynghori ar blant sy'n derbyn gofal, sy'n cael ei gadeirio gan David Melding AC ac sy'n ystyried amrywiaeth o faterion perthnasol.

Mae'r Pwyllgor yn nodi y bydd yr ymyriadau a ddisgrifiwyd gennych yn yr rai ar gyfer yr hirdymor - byddant yn cymryd amser i gael effaith. Mae'r Pwyllgor yn ceisio sicrwydd gennych eich bod yn fodlon bod camau'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r problemau fel y maent yn bodoli ar hyn o bryd. Gwnaethoch hefyd ddweud wrth y Pwyllgor fod y dyraniadau cyllid ar gyfer CAF/CASS Cymru 'yn aros ar yr un lefel er gwaethaf galw cynyddol ar gyfeiriadau yn

ystod y 12 mis diwethaf.' Dywedodd Prif Weithredwr interim CAF/CASS Cymru wrth y Pwyllgor fod y gwasanaeth yn rheoli'r cynnydd yn y galw o ganlyniad i ailstrwythuro mewnol a rhaglen foderneiddio, a oedd wedi cynyddu gwytnwch. Mae'r Pwyllgor yn ceisio sicrwydd gennych, pe bai'r galw yn parhau i gynyddu, eich bod yn hyderus bod y gwasanaeth yn gynaliadwy.

Chwarae, Cyfranogiad a Hawliau Plant

Mae'r Pwyllgor, unwaith eto, yn siomedig na chafodd Asesiad o'r Effaith ar Hawliau'r Plentyn ei baratoi ar gyfer y gyllideb ddrafft hon. O ystyried bod dyraniadau ariannol Llywodraeth yn amlwg yn un o'r ffyrdd mwyaf amlwg yr effeithir ar hawliau plant, mae'n anodd deall pam nad oedd angen asesiad o'r fath er mwyn cydymffurfio â Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011. Mae diffyg Asesiad annibynnol a thryloyw o'r Effaith ar Hawliau'r Plentyn yn golygu ei bod yn fwy anodd nodi sut y bydd dyraniad Llywodraeth Cymru o adnoddau yn effeithio ar blant a phobl ifanc, ac ar grwpiau unigol o fewn y boblogaeth honno.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech roi enghreifftiau o sut yr effeithiwyd ar ddyraniadau'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2017-18, neu sut y cawsant eu newid, o ganlyniad i ystyriaeth Llywodraeth Cymru o hawliau plant.

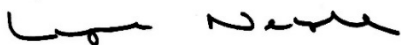
Tlodi plant

Cymunedau gwydn a Phrofiadau Niweidiol i Blant

Mae'r Pwyllgor yn croesawu eich gonestrwydd wrth drafod y diffyg cynnydd wrth fynd i'r afael â thlodi ac yn nodi bod rhai materion mewn perthynas â'r agenda hon, fel diwygio lles, y tu hwnt i reolaeth Llywodraeth Cymru. Rydym hefyd yn croesawu eich sylwadau am bwysigrwydd ymyriadau ataliol cynnar. Nododd y Pwyllgor hefyd gyda diddordeb eich sylwadau am Brofiadau Niweidiol i Blant. Mae'r rhain yn bynciau y mae'r Pwyllgor yn edrych ymlaen at eu trafod gyda chi dros y flwyddyn nesaf.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid er mwyn llywio ei waith craffu cyffredinol ar y Gyllideb Ddrafft.

Yn gywir

Lynne Neagle AC
Cadeirydd

Copi at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Kirsty Williams AC,
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Alun Davies AC,
Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes

16 Tachwedd 2016

Cyllideb ddrafft 2017–18

Annwyl Ysgrifennydd y Cabinet ac Weinidog

Diolch am ddod i gyfarfod y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar 10 Tachwedd i drafod y Gyllideb Ddrafft. Diolch ichi hefyd am ddarparu eich papur cynhwysfawr cyn y cyfarfod ac am roi sylw i bob un o geisiadau'r Pwyllgor am wybodaeth benodol. Teimlai'r Pwyllgor bod y sesiwn wedi bod yn un gynhyrchiol iawn.

Roedd yn ddefnyddiol fod eich papur i'r Pwyllgor yn cadarnhau 10 prif flaenoriaeth Llywodraeth Cymru o ran addysg. Roedd deall y cysylltiad â'ch prif flaenoriaethau o gymorth ar gyfer gwaith craffu ar y gyllideb ar draws eich portffolio. Bydd y Pwyllgor yn ystyried pob un o'r blaenoriaethau hyn yn fanwl yn ystod y Cynulliad hwn.

Amlinellir isod sylwadau'r Pwyllgor ar feysydd a rhaglenni penodol o fewn eich portffolio.

1. Cronfeydd wrth gefn ysgolion

Lefelau'r cronfeydd wrth gefn

Cyflwynodd Rheoliadau Cyllido Ysgolion (Cymru) 2010 bwerau newydd i alluogi awdurdodau lleol i ymyrryd pan fydd gwargedau ysgolion yn cyrraedd lefelau

penodol, sef £50,000 neu ragor mewn ysgol gynradd a £100,000 neu ragor mewn ysgol uwchradd neu ysgol arbennig.

Nododd y Pwyllgor eich bod wedi synnu am y lefel o gronfeydd wrth gefn sy'n cael eu cadw gan ysgolion ledled Cymru, sydd dros £64 miliwn, fel y cadarnhawyd gennych. Roeddech yn cydnabod bod cadw cronfeydd wrth gefn yn briodol mewn amgylchiadau penodol, ond dywedasoch y byddwch yn gweithio gydag awdurdodau lleol i sicrhau eu bod yn defnyddio dull gweithredu mwy rhagweithiol wrth reoli'r cronfeydd wrth gefn hynny.

Mae'r Pwyllgor yn awyddus i sicrhau bod cyllidebau ysgolion yn cael eu defnyddio i'r eithaf ac mae'n croesawu eich ymrwymiad i weithio gydag awdurdodau lleol ar y mater hwn. Hefyd, a oes modd i chi ddarparu manylion ar faint o ysgolion sy'n rhagori ar lefelau'r cronfeydd wrth gefn a nodir yn y Rheoliadau? O gofio eich pryderon, mae'r Pwyllgor o'r farn y dylech ystyried adolygu'r rheoliadau, i fodloni eich hun bod y terfynau ar gyfer cronfeydd wrth gefn yn briodol.

2. Y Cynnig Gofal Plant

Nododd y Pwyllgor y bydd cynnydd o £20 miliwn yn y gyllideb cyfalaf bob blwyddyn o 2018-19 ymlaen i ddarparu seilwaith i fodloni ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gynnig deg awr ar hugain o ofal plant am ddim i blant 3 a 4 mlwydd oed am 48 wythnos y flwyddyn i rieni sy'n gweithio.

Yn ei ddatganiad yn y Cyfarfod Llawn ddydd Mawrth 8 Tachwedd dywedodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Blant y cyflawnir rhan o'r cynnig gofal plant gan y ddarpariaeth Cyfnod Sylfaen yn ystod y tymor. Mewn ymateb i gwestiwn, dywedasoch wrth y Pwyllgor eich bod yn hyderus y byddai eich cyllideb yn ddigonol i ddarparu'r elfennau Cyfnod Sylfaen o'r rhaglen hon. Bydd y Pwyllgor yn parhau i adolygu hyn fel y datblyga'r rhaglen.

3. Her Ysgolion Cymru

Mae'r Pwyllgor yn nodi eich bod wedi penderfynu terfynu'r rhaglen Her Ysgolion Cymru.

Mewn tystiolaeth i'r Pwyllgor hwn y llynedd, roedd eich rhagflaenydd yn bendant bod tystiolaeth ryngwladol yn awgrymu bod diwygio lefel system gynaliadwy yn cymryd o leiaf bum mlynedd i'w gyflawni. Felly, roedd ysgolion "yn wir yng nghamau cynnar eu taith i wella".

Mae'r Pwyllgor yn nodi fod y rhaglen yn cael ei gwerthuso'n barhaus. Cyhoeddwyd canlyniadau cam cyntaf y gwerthusiad hwnnw. Fodd bynnag, mae ail gam y gwerthusiad, a fydd yn canolbwyntio ar ganlyniadau, ac y gellir dadlau yw'r elfen bwysicaf o'r gwerthusiad o ran mesur effaith, eto i gael ei gwblhau. Nid yw'n glir pam y gwnaed y penderfyniad i roi terfyn ar y rhaglen hon cyn cwblhau cam terfynol y gwerthusiad.

Mae'r Pwyllgor yn bryderus iawn mai goblygiadau rhoi terfyn ar Her Ysgolion Cymru yn awr fydd na chaiff effaith lawn y rhaglen a gwerth llawn y buddsoddiad eu gwireddu. A oes modd i chi roi manylion ynghylch y dystiolaeth y seiliwyd y penderfyniad i roi terfyn ar Her Ysgolion Cymru arni.

Dywedasoeh wrth y Pwyllgor fod y rhaglen "yn gyfyngedig o ran amser" ac y caiff ei hariannu gan gronfeydd wrth gefn canolog. Fodd bynnag, roedd y Pwyllgor yn pryderu o glywed eich cadarnhad y dychwelir yr arian i'r cronfeydd wrth gefn, ac nad yw yn cael ei ddefnyddio yn rhywle arall o fewn y MEG Addysg. Penderfynodd Llywodraeth Cymru, ym mis Ionawr 2014, i ddefnyddio swm canlyniadol Barnett i "barhau i godi safonau addysgol". Os ydych wedi penderfynu nad yw Her Ysgolion Cymru yn defnyddio'r arian yn y ffordd orau, pam nad ydych yn defnyddio'r arian ar ddull arall o fuddsoddi mewn safonau ysgol?

Mae'r ffaith bod £15 miliwn yn cael ei ddychwelyd o'r MEG Addysg i'r cronfeydd wrth gefn canolog yn codi cwestiwn ynghylch faint o'r £20 miliwn ar wahân ar gyfer safonau ysgolion sy'n arian ychwanegol net mewn gwirionedd.

4. Grant Amddifadedd Disgyblion

Mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod y Grant Amddifadedd Disgyblion (GAD) yn ymyriad allweddol gan Lywodraeth Cymru sydd â'r nod o helpu i godi safonau mewn ysgolion.

Nodwn eich honiad fod y Grant wedi helpu i godi lefelau cyrhaeddiad ar gyfer disgyblion â hawl i brydau am ddim (eFSM) am yr ail flwyddyn yn olynol. Fodd bynnag, fel y nodwyd mewn blynyddoedd blaenorol, mae'n anodd priodoli canlyniadau penodol i'r Grant Amddifadedd Disgyblion, gan ei fod yn un o nifer o ymyriadau yn y maes polisi hwn. Ymhellach, roedd y bwlch cyrhaeddiad rhwng disgyblion eFSM a'u cyfoedion eisoes yn culhau cyn cyflwyno'r Grant Amddifadedd Disgyblion.

Rydym yn pryderu o hyd na all Llywodraeth Cymru asesu gwerth am arian y rhaglen hon yn llawn ac, o ganlyniad, na all sicrhau bod disgyblion cymwys yn cael y canlyniadau gorau o ganlyniad i'r cyllid sylweddol a ddyrennir i'r rhaglen. Rydym, felly, yn croesawu'r ffaith bod Estyn, ac Eiriolwr Codi Cyrhaeddiad annibynnol yn cynnal gwerthusiad o'r Grant Amddifadedd Disgyblion. Gobeithio y gall hyn helpu i egluro faint o effaith a gaiff y rhaglen bwysig hon, a'i gwerth am arian.

Mae'r Pwyllgor yn pryderu fwyfwy bod diffyg eglurder mewn ysgolion ynghylch sut y dylid defnyddio'r Grant Amddifadedd Disgyblion. Rydym yn croesawu eich ymrwymiad i gyhoeddi canllawiau newydd arno, er mwyn sicrhau y caiff y Grant ei wario yn y ffordd fwyaf effeithiol.

Addysg y blynyddoedd cynnar

O gofio bod ymyrraeth gynnar ac atal yn agweddau mor amlwg ar Raglen Lywodraethu Llywodraeth Cymru, mae'r Pwyllgor yn credu y dylech ystyried ymchwilio i effaith bosibl "blaen-lwytho" y Grant Amddifadedd Disgyblion, fel bod rhagor o arian ar gael i ddisgyblion y blynyddoedd cynnar, yn hytrach na disgyblion hŷn. Dywedasoeh wrth y Pwyllgor y byddech, wrth gwrs, yn croesawu cael rhagor o arian ar gyfer blynyddoedd cynnar o ran y Grant Amddifadedd Disgyblion, ond y cwestiwn yw, sut y gellir sicrhau'r cydbwysedd gorau posibl ar gyfer defnyddio'r adnoddau sy'n bodoli eisoes ar gyfer y Grant Amddifadedd Disgyblion.

Fel rhan o'r ystyriaeth honno, efallai yr hoffech ystyried a fyddai'n briodol i gymhwysedd ar gyfer y gyfradd uwch o'r Grant Amddifadedd Disgyblion gael ei ymestyn i lawr un flwyddyn ysgol, fel bod disgyblion yn y flwyddyn Derbyn yn cael y dyraniad Grant Amddifadedd Disgyblion llawn.

Gellid dadlau mai'r Dosbarth Derbyn yw y flwyddyn gyntaf y gall ymyriadau wedi'u targedu gael yr effaith fwyaf diriaethol, o gofio mai dyma pan mae plant yn dechrau mynychu'r ysgol yn llawn amser fel arfer. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o gael rhagor o fanylion am y sail resymegol ar gyfer talu'r gyfradd blynyddoedd cynnar o £600 ar gyfer plant oed Dosbarth Derbyn (blwyddyn gyntaf babanod, sy'n 4 mlwydd oed ar ddechrau'r flwyddyn) yn hytrach na'r gyfradd oedran ysgol uwch, sef £1,150? Mae hyn yn arbennig o berthnasol o ystyried eich pwyslais ar ymyrryd yn gynnar.

A yw'r Grant Amddifadedd Disgyblion ar gael i blant y Lluoedd Arfog

Mae'r Pwyllgor o'r farn y dylid targedu'r Grant Amddifadedd Disgyblion ar gyfer pob grŵp o dan anfantais, ac un grŵp sydd wedi'i amlygu yn ddiweddar yw plant personél y Lluoedd Arfog. O gofio natur eu haddysg, yr amherir arno'n aml, gall rhai o'r plant hyn fod o dan anfantais o ran eu dysgu.

Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhawyd gennych y gallech edrych yn fanwl p'un a ellid ymestyn y Grant Amddifadedd Disgyblion i blant y Lluoedd Arfog. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe bai modd ichi roi gwybod iddo, maes o law, beth yw eich canfyddiadau ar y mater hwn.

Plant sy'n Derbyn Gofal

Dywedasoeh wrth y Pwyllgor y caiff y Grant Amddifadedd Disgyblion ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n cael eu mabwysiadu ei ddyrannu i Consortia Addysg Rhanbarthol, a byddant yn defnyddio eu profiad a'u dealltwriaeth o anghenion ysgolion lleol i wneud y defnydd gorau o'r cyllid. Cadarnhawyd gennych y byddwch yn herio'r Consortia yn rheolaidd ynghylch eu defnydd o'r arian.

Fodd bynnag, mae'r Pwyllgor yn parhau'n bryderus ei bod yn anodd asesu a yw cyllid a ddyrennir i blant sy'n derbyn gofal a phlant sydd wedi'u mabwysiadu, yn cyrraedd y rhai sydd mewn angen mewn gwirionedd. Mae hefyd yn anodd monitro effaith y cyllid. Mae'r Pwyllgor yn edrych ymlaen at weld canlyniadau eich

gwerthusiad o ran plant sy'n derbyn gofal, a gaiff ei gyhoeddi yn y Flwyddyn Newydd, fel y cadarnhawyd gennych.

Byddai gan y Pwyllgor ddiddordeb hefyd i glywed sut yr ydych yn asesu effaith ymestyn y defnydd o'r Grant Amddifadedd Disgyblion i blant wedi'u mabwysiadu, yn arbennig gan nad yw'r dyraniadau i'r consortia rhanbarthol wedi'u cynyddu i ystyried niferoedd y plant sydd wedi'u mabwysiadu.

5. Safonau Ysgolion

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod £20 miliwn ychwanegol yn cael ei gynnwys yng nghyllideb 2017-18 (fel rhan o'r addewid o £100 miliwn dros bum mlynedd) ar gyfer codi safonau ysgolion. Dywedasoich wrth y Pwyllgor mai eich bwriad oedd canolbwyntio ar y pedwar prif faes a ganlyn ar gyfer y gwariant hwn:

- £3.5m i ddatblygu capasiti o ran arweinyddiaeth addysg;
- £2m fel rhan o'r maes cwricwlwm ac asesu;
- £10m o dan addysgeg ar gyfer datblygu'r gweithlu;
- £4 miliwn i ddatblygu gweithio o ysgol i ysgol.

Cadarnhawyd ei bod yn fwriad gennych i weithio gyda'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD) i edrych ar y pedwar maes, er mwyn sicrhau eich bod yn defnyddio'r dull gweithredu cywir. Dywedasoich wrthym eich bod yn disgwyl adborth cynnar gan yr OECD yn hyn o beth, ac y byddai adborth ffurfiol yn dilyn yn ddiweddarach. Byddai'r Pwyllgor yn hoffi gweld adborth yr OECD pan fydd ar gael.

Mae'r Pwyllgor yn deall pam yr ydych wedi canolbwyntio ar bedwar maes penodol o ran yr £20 miliwn o gyllid ychwanegol, ond mae'n eich annog i barhau i adolygu hyn, ac i ail-ganolbwyntio arian yn ôl yr angen yn y dyfodol.

Cyllidebau ysgolion

Yn y Pedwerydd Cynulliad, roedd gan Lywodraeth Cymru bolisi o ddiogelu cyllidebau ysgolion, fel eu bod yn derbyn newid a oedd un pwynt canran yn uwch na'r newid yng ngrant bloc cyffredinol Cymru. Cyflawnwyd hyn drwy gyfuniad o arian yn y Grant Cynnal Refeniw i awdurdodau lleol drosglwyddo'r warchodaeth, a chyllidebau penodol a oedd yn cefnogi dysgwyr o fewn y MEG Addysg. Yn ôl ffigurau Llywodraeth Cymru, arweiniodd hyn at £106 miliwn ychwanegol ar gyfer ysgolion rhwng 2010-11 a 2015-16.

Mae'r Pwyllgor yn nodi eich bod wedi penderfynu peidio â diogelu cyllidebau ysgolion unigol yn yr un modd yn ystod y Pumed Cynulliad. Yn hytrach, rydych wedi dyrannu £100m ar gyfer gwella ysgolion dros bum mlynedd y Cynulliad hwn.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe bai modd i chi egluro eich rhesymeg dros y penderfyniad hwn. A wnaethoch ystyried parhau â'r dull a ddilynwyd yn y Pedwerydd Cynulliad?

6. Maint dosbarthiadau babanod

Mae lleihau maint dosbarthiadau babanod wedi'i restru fel un o'r 10 uchaf o blith ymrwymadau addysg Llywodraeth Cymru. Mae'r Pwyllgor yn nodi dyraniad o £1 miliwn o'r BEL 'Grant Gwella Ysgolion' ar gyfer gwaith treialu. Ymddengys bod hyn, fodd bynnag, ar draul lleihad o £1 miliwn yn y Grant Gwella Addysg a roddir i awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar am gael eglurder ar y mater hwn.

O ran y polisi, dywedasoeh wrth y Pwyllgor fod swyddogion Llywodraeth Cymru yn cyflawni gwaith cwmpasu o ran ei roi ar waith, gan ganolbwyntio i ddechrau ar ysgolion gyda chyfraddau eFSM uchel a chategori gwella/cymorth coch neu oren, sydd â dosbarthiadau sy'n cynnwys 29 neu fwy o ddisgyblion. Rydych hefyd wedi dweud na fyddwch yn pennu dyraniadau cyllideb ar gyfer y polisi nes bod y gwaith cwmpasu wedi'i gwblhau.

Nodwn eich bwriad i wneud cyhoeddiad ym mis Ionawr ynghylch sut y bydd y polisi hwn yn gweithio dros gyfnod y Pumed Cynulliad. Fodd bynnag, cyn y cyhoeddiad hwnnw, a oes modd i chi roi arwydd cynnar o sut y caiff y £1 miliwn ei wario ar y cynllun peilot ar gyfer y rhaglen, gan gynnwys: faint o ysgolion a gaiff eu cynnwys o fewn meini prawf eich targed; p'un a ydych yn treialu modelau eraill ar gyfer y ddarpariaeth; sut y byddwch yn asesu canlyniadau'r cynlluniau peilot; a sut y byddwch yn asesu effeithiolrwydd y cynlluniau peilot.

7. Addysg bellach ac addysg uwch

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod £30 miliwn wedi'i ddyrannu ar gyfer Addysg Uwch ac Addysg Bellach, a bod £5 miliwn o hwn wedi'i ddyrannu i Addysg Bellach.

Pan ofynnwyd iddo pam bod y dyraniad yn ymddangos yn gymharol fach ar gyfer Addysg Bellach, dywedasoeh wrth y Pwyllgor eich bod yn defnyddio dull gweithredu cydlynol ar gyfer gwella'r system addysg yn ei chyfanrwydd. Roeddech hefyd eisiau sicrhau llif gydlynol, o addysg statudol i ddysgu Ôl 16 mlwydd oed, a rhwng Addysg Bellach ac Addysg Uwch. Soniasoeh hefyd nad oedd dim ffiniau i Addysg Bellach ac Addysg Uwch.

Cadarnhawyd y byddwch yn cynnwys cyfarwyddyd bod yn rhaid i AU ac AB wella eu perthynas, gyda'r dysgwr yn gallu symud rhwng AB ac AU, yn y Llythyr Cylch Gwaith Blynyddol y byddwch yn ei anfon at y Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) ar gyfer 2017-18.

A oes modd i chi ymhelaethu ar hyn a sut yr ydych yn disgwyl i'r Cyngor Cyllido Addysg Uwch adlewyrchu hyn yn y ffordd y maent yn dyrannu arian? A allech amlinellu eich gweledigaeth ar gyfer sut y bydd Addysg Uwch ac Addysg Bellach yn gweithio gyda'i gilydd i ddarparu profiad dysgu mwy cydlynol, a sut y gallai hyn effeithio ar eu cyllidebau yn y blynyddoedd nesaf?

Adolygiad Diamond

Mae'r Pwyllgor wedi ysgrifennu atoch yn ddiweddar i amlinellu nifer o feysydd sy'n parhau heb eu datrys ac y mae angen mwy o eglurder arnynt o ran yr adolygiad. Bydd y Pwyllgor yn parhau i adolygu'r mater hwn.

Dysgu Rhan-amser i Oedolion

Mae'r Pwyllgor yn dal yn bryderus ynghylch digonolrwydd y cyllid ar gyfer Dysgu Rhan-amser i Oedolion. Mae'r lleihad yn y cyllid ar gyfer Addysg Bellach dros y blynyddoedd diwethaf wedi cael effaith, na ddylid ei danbrizio, ar y sector.

Yn eich papur i'r Pwyllgor rydych yn nodi, "oherwydd amddiffyn y llinell gyllideb hon, ni ddisgwylir dim rhagor o ostyngiadau ar ddysgu rhan-amser". Fodd bynnag, rydych yn cydnabod, yn dilyn y gostyngiadau sylweddol yn 2014/15 a 2015/16, yr effeithiwyd yn sylweddol ar y ddarpariaeth ran-amser.

Dywedasoch eich bod yn hyderus fod arian ar gyfer dysgu rhan-amser yn ddigonol, ond mae'r Pwyllgor yn pryderu bod y gostyngiad mewn cyllidebau blaenorol wedi effeithio mor ddifrifol ar y sector nes y bydd angen ymyrraeth sylweddol i adfer y ddarpariaeth i'w lefelau blaenorol. A oes gennych weledigaeth ar gyfer darparu dysgu rhan-amser yn y dyfodol, a sut y caiff hyn ei fonitro?

Mewn blynyddoedd blaenorol, mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i'r sector Addysg Bellach flaenoriaethu a diogelu'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr 16-19 mlwydd oed. Mae'r Pwyllgor yn awyddus i ddeall sut y bydd y sector Addysg Bellach yn parhau i wneud hyn, ac yn peidio â gosod dim rhagor o ostyngiadau ar ddysgu gan oedolion a/neu ddysgu rhan-amser.

8. Cymraeg i Oedolion

Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r £5 miliwn ychwanegol ar gyfer y ddarpariaeth dysgu Cymraeg i oedolion. Yn eich papur i'r Pwyllgor roeddech hefyd yn nodi bod penderfyniadau ar sut y defnyddir yr arian hefyd yn cael eu llywio gan flaenoriaethau Strategaeth y Gymraeg newydd, y cwblhaodd Llywodraeth Cymru ei hymgyngoriad yn ei chylch ar 1 Tachwedd 2016. Dywedasoch wrth y Pwyllgor y byddech yn cwrdd â'r sector i helpu i sicrhau bod y defnydd gorau'n cael ei wneud o'r arian ychwanegol.

Mae Llywodraeth Cymru wedi pwysleisio rôl hollbwysig ehangu addysg cyfrwng Cymraeg i gyflawni ei gweledigaeth ar gyfer cael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Er nad oedd modd i chi roi manylion ynghylch Strategaeth y Gymraeg newydd, cadarnhawyd eich bod yn gweithio i sicrhau bod y Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (WESPs) yn glir ac yn uchelgeisiol, ac y byddech yn cydweithio ag awdurdodau lleol ar eu cynlluniau newydd.

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe bai modd i chi ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf, maes o law, ar ddatblygiad Strategaeth y Gymraeg a sut y mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi awdurdodau lleol i weithredu eu Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg.

9. Cyllid cyfalaf

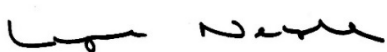
Mae'r Pwyllgor yn nodi yr effeithir ar y BEL sy'n ariannu Ysgolion yr 21ain Ganrif gan ddull Llywodraeth Cymru o gyfrifo llinell sylfaen ddiwygiedig. Cafodd £32 miliwn ei dynnu allan o'r lefel Cyllideb Atodol 2016-17 ar gyfer dyraniadau untro ar gyfer prosiectau Addysg Bellach, sy'n cael eu hystyried yn annodweddiadol o lefel y gwariant blynyddol yn ôl pob tebyg. Cafodd £43 miliwn, a oedd yn ariannu gwaith cyfalaf cyffredinol awdurdodau lleol, ei symud i'r MEG Llywodraeth Leol (Grant Cynnal Refeniw) fel rhan o gam i ddangos bod y cyllid hwn yn fath heb ei neilltuo.

Felly, os diystyri'r £43 miliwn a drosglwyddwyd o'r gyllideb, bydd y gyllideb gyfalaf naill ai wedi aros yr un fath o'i chymharu â'r llinell sylfaen ddiwygiedig, neu wedi lleihau £32 miliwn, os caiff ei chymharu â lefel 2016-17.

A allwch roi esboniad pellach o'r fethodoleg cyfrifyddu ar gyfer cael gwared ar y cyllid o £32 miliwn i Ysgolion yr 21ain Ganrif at ddibenion cyfrifo'r llinell sylfaen ddiwygiedig? A allwch hefyd gadarnhau fod symud yr arian cyffredinol o £43 miliwn i'r MEG Llywodraeth Leol yn gam cyflwyniadol yn unig, ac na effeithir yn andwyol ar gyllidebau awdurdodau lleol?

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid er mwyn helpu'r Pwyllgor hwnnw i graffu'n gyffredinol ar y Gyllideb Ddrafft.

Yn gywir

Lynne Neagle AC
Cadeirydd

cc: Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Eitem 6.5

Ann Davies AC/AM
Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes
Minister for Lifelong Learning and Welsh Language

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref: MA(P)/ARD/7343/16

Lynne Neagle AC
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

9 Tachwedd 2016

Annwyl Lynne

Diolch am eich gohebiaeth yn gofyn am: –

- ddiweddariad ar gynnydd yn dilyn cyhoeddi adroddiad blaenorol y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar Gynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg.
- y diweddaraf ynghylch y gwerthusiad o'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg (SACC), ac
- ymateb i'r argymhellion a wnaed i Lywodraeth Cymru yn dilyn adolygiad Estyn o'r Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg a gyhoeddwyd ym mis Medi 2016.

Ein hymateb:-

Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg – y wybodaeth ddiweddaraf

Byddwch yn gwybod bod 17 o argymhellion yn dilyn Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg Cynulliad Cenedlaethol Cymru i Gynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg. Cafodd chwech eu derbyn yn llawn gan Lywodraeth Cymru, pedwar eu gwrthod a saith eu derbyn mewn egwyddor.

Mae'r canlynol yn rhoi trosolwg o'r camau a gymerwyd dros y chwe mis diwethaf i wneud cynnydd ar yr argymhellion hynny a gafodd naill ai eu derbyn yn llawn neu mewn egwyddor.

Argymhelliad 1: Mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru sicrhau bod targedau'r Strategaeth yn cael eu hadlewyrchu yn y Cynlluniau Strategol a bod yn fwy cadarn wrth gymeradwyo'r Cynlluniau i sicrhau eu bod yn adlewyrchu uchelgais Llywodraeth Cymru

Targedau'r SACC yw prif ffocws y canllawiau cynllunio diwygiedig a'r templed i'w gwblhau gan awdurdodau lleol. Rhaid i awdurdodau lleol nodi lle maent yn awr o ran y targedau cenedlaethol yn ogystal â nodi eu targedau ar lyfwr y tair blynedd sydd i ddod. Bydd

unrhyw dargedau nad ydynt yn cael eu hystyried i fod yn ddigon cadarn neu ymestynnol yn cael eu herio. Rhaid nodi na fydd pob Awdurdod Lleol yn gallu cyrraedd y targedau cenedlaethol gan fod targedau'r SACC ar gyfer 2015 a 2020 yn cynrychioli cerrig milltir y dylid anelu atynt ar sail Cymru gyfan.

Argymhelliad 2: Rhaid i Lywodraeth Cymru egluro sut mae'n bwriadu gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol i gyflawni ei Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg.

Cyfarfu swyddogion Llywodraeth Cymru gyda'r holl awdurdodau lleol ar sail consortia i ofyn eu barn am y templed CSGA diwygiedig a chanllawiau ac i sefydlu ffordd ymlaen o ran gweithio mewn partneriaeth i ddatblygu addysg cyfrwng Cymraeg. Lle bo modd, cafodd y safbwyntiau hynny am y ffordd orau i gynllunio eu bwydo mewn i'r dogfennau cynllunio newydd. Ers y cyfarfodydd hyn, mae swyddogion Llywodraeth Cymru bellach wedi cynyddu deialog gydag awdurdodau lleol i ddarparu cymorth ac arweiniad wrth gynllunio addysg cyfrwng Cymraeg.

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru wedi bod yn mynychu rhai fforymau addysg cyfrwng Cymraeg. Mae hyn yn galluogi'r ddau barti i drafod y ffordd orau i fwrw ymlaen y negeseuon ynghylch ehangu a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg ac i sefydlu gwaith partneriaeth.

Argymhelliad 3: Dylai'r Gweinidog egluro sut y bydd argymhellion adolygiad Donaldson yn mynd i'r afael â'r amrywiad yn neilliannau ieithyddol y gwahanol fathau o ddarpariaeth.

Bydd angen cynigion statudol ar awdurdodau lleol yn ceisio symud ysgolion ar hyd y continwmm ieithyddol gan gynyddu'n raddol y graddau y mae'r Gymraeg yn cael ei defnyddio fel cyfrwng addysgu. Er ei bod yn ymhlyg yn y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg bod datblygiadau o'r fath i'w groesawu yng nghyd-destun Cynlluniau Strategol, rhaid i'r sbardun go iawn ar gyfer newid ddechrau ar y lefel leol, gan gynnwys llywodraethwyr, rhieni, athrawon a disgyblion. Bydd trafodaeth ynghylch sut y gall awdurdodau lleol reoli unrhyw gynlluniau o fewn cyd-destun cynllunio yn ogystal â rhoi cyfleoedd addysgol yn parhau a bydd hefyd angen cynnwys Estyn.

Argymhelliad 4: Dylai'r Gweinidog adolygu a chyhoeddi canllawiau newydd ar ddiffiniadau o ddarpariaeth a chategoreiddio ieithyddol ysgolion.

Bydd gwaith ar yr argymhelliad hwn yn dechrau yn y flwyddyn newydd.

Argymhelliad 8: Dylai Llywodraeth Cymru fod yn gliriach gydag awdurdodau lleol ynghylch ei disgwyliadau mewn perthynas â hyrwyddo twf addysg cyfrwng Cymraeg fel bod pob awdurdod lleol yn ymrwmo i uchelgeisiau Llywodraeth Cymru.

Yr ydym yn glir. Mae ein strategaeth ddrafft yn nodi ein nod yw cael miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050. Ni allwn wneud hyn ar wahân ac mae angen i ni weithio mewn partneriaeth ag Awdurdodau Lleol a sefydliadau statudol ac anstatudol eraill er mwyn cyflawni hyn. Dyma pam y mae cynllunio addysg cyfrwng Cymraeg mor hanfodol a'n bod yn gweithio gyda'n gilydd ar y gwaith pwysig hwn a bod cydweithio yn ffurfio craidd ein gwaith.

O fewn y canllawiau diwygiedig ar gyfer Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2017-2020 mae'r ffocws a'r pwyslais ar Ddeiliant 1 (cynyddu nifer y plant saith oed sy'n cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg) yn rhoi pwyslais ar drefniadaeth ysgolion. Mae hyn yn cynnwys adeiladu ysgolion newydd yn ogystal â sicrhau dull cadarn o fesur y galw am addysg cyfrwng Cymraeg i gefnogi cynlluniau ar gyfer buddsoddi. Sicrhau bod digon o ddarpariaeth gofal plant hefyd i gysylltu unrhyw gynlluniau ar gyfer ehangu yn ogystal â sicrhau continwwm darpariaeth cyfrwng Cymraeg o ansawdd uchel ar bob lefel.

Argymhelliad 9: Cyn iteriad nesaf y Cynlluniau Strategol, dylai Llywodraeth Cymru adolygu'r prosesau ar gyfer asesu'r galw er mwyn sicrhau eu bod yn fwy cadarn. Dylai prosesau gynnwys darpariaeth i ymgynghori â phlant a phobl ifanc, yn unol â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn.

Mae'r gwaith hwn yn parhau.

Argymhelliad 10: Dylai Llywodraeth Cymru ddatblygu a chyhoeddi strategaeth mewn perthynas â hyrwyddo a chodi ymwybyddiaeth o addysg cyfrwng Cymraeg yn genedlaethol ac yn lleol. Dylai'r strategaeth gynnwys adnoddau y gall awdurdodau lleol ac ysgolion eu defnyddio a'u haddasu.

Caiff hyn ei wneud trwy y Cynlluniau Strategol yn ogystal â darparu canllawiau ar fesur y galw am addysg cyfrwng Cymraeg a chanllawiau ar y Fforymau Addysg Gymraeg. Bydd y canllawiau hyn hefyd yn cynnwys enghreifftiau o arfer da a ddefnyddir gan Awdurdodau Lleol.

Argymhelliad 11: Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda llywodraeth leol a rhanddeiliaid i gryfhau rôl fforymau fel eu bod yn fwy effeithiol. Dylai fforymau fod yn agored ac yn gynrychioliadol a dylent adrodd yn ôl yn flynyddol. Cafodd hyn ei dderbyn mewn egwyddor.

Mae swyddogion rhanbarthol Llywodraeth Cymru bellach yn mynychu pob cyfarfod fforwm fel y gall datblygiadau polisi cenedlaethol, rhanbarthol a lleol a ffyrdd newydd o feddwl gael ei archwilio yn fwy manwl a'i rhannu yn gynnar. Rhoddir canllawiau i bob Awdurdod Lleol gyda enghraifft o gyfansoddiad drafft ac aelodaeth awgrymedig (gan gymryd i ystyriaeth amrywiadau lleol megis datblygiadau economaidd a phresenoldeb partneriaid AU ac AB lle bo angen ac yn ôl yr angen) fel bod modd mabwysiadu cysondeb o ran ymagwedd a dull gweithredu.

Argymhelliad 12: Dylai Llywodraeth Cymru egluro rôl y consortia rhanbarthol mewn cysylltiad â Chynlluniau Strategol.

Rydym wedi cyfeirio at rôl y consortia yn y canllawiau diwygiedig ac yn ôl yr Awdurdodau Lleol yr ydym wedi siarad â; does dim un ateb yma. Yn y Gogledd, caiff Deiliant 4 a 5 eu harchwilio ar lefel ranbarthol yn benodol yng nghyd-destun y Siarter Iaith, er efallai na fydd cynllun rhanbarthol yn ei grynsyth ar gael o fewn y cylch cynllunio hwn.

Argymhelliad 13: Dylai'r Gweinidog ddefnyddio'r pwerau sydd ar gael iddo o dan ddeddfwriaeth bresennol i ymyrryd pan fydd awdurdodau lleol yn methu â chyflawni eu Cynlluniau Strategol.

Mae Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 yn nodi bod rhaid i Weinidogion Cymru arfer y canlynol mewn perthynas â'r Cynlluniau Straegol y Gymraeg mewn Addysg, mae ganddynt bwerau i:

- gymeradwyo'r Cynllun fel y'i cyflwynwyd;
- gymeradwyo gydag addasiadau; neu
- wrthod y Cynllun a pharatoi un arall.

Mae'r Gweinidog dros yr Iaith Gymraeg a Dysgu Gydol Oes wedi gwneud yn gwbl glir yn lansiad y strategaeth ddrafft yn yr Eisteddfod ac yn ei lythyr at Awdurdodau Lleol â'r canllawiau newydd ei fod 'yn gwrthod unrhyw gynllun nad yw'n ddigon uchelgeisiol ac sy'n methu dangos y lefel o ddyhead sydd ei angen i sicrhau twf mewn addysg cyfrwng Cymraeg.'

Argymhelliad 15: Llywodraeth Cymru i amlinellu sut y mae'n bwriadu sicrhau bod trefniadau o ran trafniadaeth ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg ac addysg ddwyieithog yn cefnogi'r gwaith o gyflawni targedau'r CSGA. Cafodd hyn ei dderbyn mewn egwyddor.

Mae'r gwaith yn mynd rhagddo gyda chydweithwyr ar draws Llywodraeth Cymru i ddatblygu'r gwaith cymhleth hwn.

Argymhelliad 16: Llywodraeth Cymru i amlinellu sut y bydd yn mynd i'r afael â darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol a p'un a fyddai'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol sydd i ddod yn gyfrwng priodol i wneud hynny.

Mae'r gwaith hwn yn cael ei ddatblygu gyda chydweithwyr sy'n gweithio ar y Mesur Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg Ebrill 2010

Cyhoeddwyd y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg ym mis Ebrill 2010. Cydnabu Llywodraeth Cymru fod y weledigaeth ar gyfer twf parhaus addysg a hyfforddiant cyfrwng Cymraeg ym mhob sector ac ystod oedran yn agenda tymor hir, a chyhoeddodd raglen gweithredu bum mlynedd ar gyfer yr elfennau y gellid gweithio arnynt ar unwaith.

Nod y gwerthusiad o'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg oedd mesur effeithiolrwydd a thraweffaith y Strategaeth yn ystod y cyfnod pum mlynedd cychwynnol o weithredu, gan ystyried i ba raddau y mae wedi gwireddu'r nodau, yr amcanion a'r deilliannau disgwylidig. Roedd yr adroddiad, a gyhoeddwyd ar 10 Mawrth 2016, yn cynnwys 21 o argymhellion.

I gyd-fynd ag adroddiad y gwerthusiad, cyhoeddwyd dogfen bolisi (<http://gov.wales/docs/dcells/publications/160309-next-steps-cy.pdf>) yn atgyfnerthu ymrwymiad a gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer twf parhaus addysg cyfrwng Cymraeg. Mae'r ddogfen hefyd yn amlinellu'r blaenoriaethau a'r camau gweithredu ar gyfer y flwyddyn 2016-17 mewn ymateb i argymhellion y gwerthusiad, adroddiad y cyn-Bwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ac adroddiadau eraill.

Mae'r Llywodraeth ar hyn o bryd yn ymgynghori ar Strategaeth Iaith ddrafft gyda'r nod o gael miliwn o siaradwyr erbyn 2050. Mae gan y gyfundrefn addysg ran bwysig i'w chwarae i gyflawni'r nod hwn, a bydd ein hamcanion mewn perthynas â datblygiad addysg cyfrwng Cymraeg i'r dyfodol yn cael eu cynnwys yn y Strategaeth Iaith derfynol, i'w chyhoeddi y gwanwyn nesaf.

Estyn - Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg yr Awdurdodau Lleol - Medi 2016 - diweddaraf

Roedd chwe argymhelliad ar gyfer awdurdodau lleol a thri argymhelliad ar gyfer Llywodraeth Cymru. Ymhlith y rhai ar gyfer Llywodraeth Cymru:

A1 sicrhau bod y targedau y cytunwyd arnynt yn y cynlluniau strategol yn adlewyrchu'r dyheadau yn y Strategaeth Addysg cyfrwng Cymraeg;

A2 sicrhau bod pob Awdurdod Lleol yn rhoi digon o bwysigrwydd strategol ar gyflawni targedau o fewn y cynlluniau strategol; ac

A3 monitro gweithrediad y CSGA yn drylwyr

Dyma olwg myfyriol ar gynllunio'r Iaith Gymraeg gan bod angen i Lywodraeth Cymru adolygu targedau ar gyfer addysg Gymraeg yng ngoleuni'r targed ar gyfer miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Mae tîm ymroddedig o fewn Llywodraeth Cymru sy'n cefnogi awdurdodau lleol i ddatblygu eu darpariaeth cyfrwng Cymraeg, a, lle bo angen, yn darparu her os na fydd awdurdodau lleol yn arddangos y lefel o uchelgais y disgwyliaf yn awr.

Bydd presenoldeb swyddogion Llywodraeth Cymru ar Fforymau Iaith Gymraeg Awdurdodau Lleol yn sicrhau bod gwybodaeth fanwl am y cynlluniau ar gyfer buddsoddiad cyfalaf, newidiadau i'r categorïau ieithyddol yn ogystal â nodi meysydd y mae angen y gefnogaeth fwyaf â'u cynlluniau ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg.

Mae gwaith wedi dechrau i edrych ar y rheoliadau sy'n sail i'r CSGA ac i gryfhau ymhellach lle bo angen ac i wneud newidiadau lle yn briodol.

Yn ôl Estyn, mae'n ymddangos bod y Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg (CSGA) yn darparu fframwaith defnyddiol ar gyfer awdurdodau lleol i gynllunio eu darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg. Rydym yn gwybod bod gan y CSGAs y potensial i gefnogi'r gwaith o gyflawni Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru; fodd bynnag, mae gwaith i'w wneud i herio cynlluniau gwan a thargedau sydd ddim yn uchelgeisiol. Bydd ein gwaith yn parhau ar gryfhau ein partneriaeth yn lleol ac yn rhanbarthol i gydweithio gydag awdurdodau lleol fel y gallwn fanteisio i'r eithaf ar gyfleoedd cydweithio a rhannu syniadau.

Yn gywir

Alun Davies AC/AM

Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes

Minister for Lifelong Learning and Welsh Language

Vaughan Gething AC

Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd, Llesiant a
Chwaraeon

Rebecca Evans AC

Gweinidog Iechyd y Cyhoedd a Gwasanaethau
Cymdeithasol

17 Tachwedd 2016

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2017-18

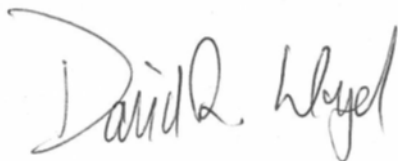
Annwyl Ysgrifennydd a Gweinidog y Cabinet

Diolch i chi am ddod i gyfarfod y Pwyllgor ar 3 Tachwedd 2016 i drafod cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2017-18.

Hoffai'r Pwyllgor dynnu eich sylw at y materion a nodir yn yr atodiad i'r llythyr hwn, ac edrychwn ymlaen at gael eich ymateb, lle y bo'n briodol, maes o law.

Anfonir copi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion y Pwyllgor Cyllid, i lywio ei waith craffu cyffredinol ar y gyllideb ddrafft, a'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, o ystyried y meysydd o ddiddordeb cyffredin rhwng ein dau bwyllgor.

Yn gywir

Dr Dai Lloyd AC

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon

Atodiad: sylwadau ar y gyllideb ddrafft

Dyma'r sesiwn graffu gyntaf ar y gyllideb flynyddol yn y Cynulliad newydd ac roedd y trafodaethau a gawsom, er eu bod yn amrywio'n eang, o lefel uchel. Felly, ystyriwn fod y sesiwn yn cynrychioli'r llinell sylfaen ar gyfer y pum mlynedd nesaf, ac mae nifer o faterion y byddwn am eu trafod eto yn fanylach.

Rydym hefyd am dynnu sylw, dros gyfnod y Cynulliad hwn, ein bod yn awyddus i ganolbwyntio ein sylw ar yr allbynnau a chanlyniadau, a sut mae'r rhain yn dangos gwerth am arian. O ganlyniad, byddwn yn awyddus i gael darlun manwl gennych o'r dewisiadau ariannol a wnewch a'r canlyniadau rydych yn disgwyl eu cael o ganlyniad.

1. Dyranriad ychwanegol ar gyfer Gwasanaethau'r GIG

O gymharu â'r llinellau sylfaen diwygiedig ar gyfer 2016–17, mae cyfanswm y dyranriad ar gyfer Iechyd, Lles a Chwaraeon wedi cynyddu £279.290 miliwn. Ar gyfer dyranriad cyfalaf, bu cynnydd net o £25.498 miliwn.

Y newid mwyaf yng nghyllideb 2017–18 ar gyfer Iechyd a gofal cymdeithasol yw'r buddsoddiad ychwanegol o £240 miliwn o gronfeydd wrth gefn i helpu'r GIG yng Nghymru, gan gynnwys £20 miliwn ar gyfer gwasanaethau Iechyd meddwl. Yn eich papur, gwnaethoch nodi y bydd y buddsoddiad hwn “yn sicrhau cynaliadwyedd y gwasanaeth ac yn helpu i drawsnewid y gwaith o ddarparu gofal” ac y bydd yn “galluogi sefydliadau i barhau i fodloni'r twf parhaus o ran galw a chostau gwasanaethau sydd wedi'u disgrifio yn adroddiadau Ymddiriedolaeth Nuffield a'r Sefydliad Iechyd.”

Rydych yn mynd ymlaen i nodi bod y “buddsoddiad yn tybio cyflawni parhaus arbedion effeithlonrwydd o 1% o leiaf mewn termau real bob blwyddyn.”

Ymhellach, mae naratif cyllideb Llywodraeth Cymru yn datgan y bydd y cyllid ychwanegol hwn yn galluogi GIG Cymru i fodloni “costau codiadau cyflog staff y GIG; darparu rhagor o ofal mewn lleoliadau gofal sylfaenol a gofal cymunedol; cynnal y buddsoddiad mewn cyffuriau a thriniaethau newydd, a sicrhau gofal o safon i bawb”.

Fel Pwyllgor, rydym yn ymwybodol iawn o'r cyllid hirdymor a'r pwysau cynaliadwyedd sy'n wynebu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Mae'r rhesymau dros hyn yn hysbys ac nid ydym am eu hailadrodd yma eto. Rydym hefyd yn cydnabod barn nifer o randdeiliaid allweddol bod trawsnewid gwasanaeth yn hanfodol i ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol, ac rydym yn gefnogol iawn o hyn. Fodd bynnag, rydym yn teimlo bod angen cyflymu'r newid.

O ganlyniad, croesawn y buddsoddiad ychwanegol o £240 miliwn gan Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, yn enwedig o ystyried yr heriau ariannol hysbys sy'n wynebu nifer o fyrddau iechyd lleol (a drafodir yn ddiweddarach yn y llythyr hwn), rydym yn cwestiynu a fydd y buddsoddiad ychwanegol hwn yn gallu creu cynaliadwyedd gwasanaethau a newid trawsnewidiol, neu a fydd yn mynd i'r llinell waelod yn unig.

Gyda hyn mewn cof, byddem yn ddiolchgar pe byddech yn nodi eich disgwyliadau eich hun o'r arian ychwanegol hwn – pa ganlyniadau penodol y gallwch ddisgwyl eu cael o ran diwygio, gwella gwasanaeth ac ysgogi newid mewn gwasanaeth.

Mewn perthynas ag ymyriadau wedi'u targedu, nodwn eich tystiolaeth y bydd gennych fwy i ddweud am hynny yn ddiweddarach eleni, o ran y gwaith a wnaed a'ch disgwyliadau ar gyfer pob bwrdd iechyd. **Edrychwn ymlaen at glywed gennych ar y mater hwn.**

Yn fwy cyffredinol, nodwn fod rhai ffrydiau ariannu a oedd ar gael yn 2016–17 ond nad ydynt yn cael eu nodi yn y gyllideb ddrafft nac yn eich papur tystiolaeth. **A allech chi egluro'r sefyllfa o ran y rhain—**

- Gwasanaethau pobl hŷn ac iechyd meddwl: gwnaed dyraniad o £30 miliwn yn 2016–17;
- Gofal sylfaenol, cynlluniau cyflawni, technoleg iechyd ac iechyd meddwl: gwnaed £65 miliwn ar gael yn 2015–16 a 2016–17. (Nodwn eich datganiad ar 20 Medi 2016 y gwnaed £42.6 miliwn ar gael ar gyfer 2016–17 i fyrddau iechyd i gefnogi'r gwaith o gyflawni eu cynlluniau gweithlu gofal sylfaenol, a chafodd £10 miliwn ohono ei ddyrannu i'r 64 o glystyrau gofal sylfaenol i fuddsoddi yn eu blaenoriaethau lleol.)

2. Cynllunio ariannol a sefyllfa ariannol Byrddau Iechyd Lleol

Yn benodol mewn perthynas â byrddau iechyd lleol yn sicrhau cydbwysedd ariannol, yn eich tystiolaeth, gwnaethoch wahaniaethu rhwng y system gyfan a'r heriau sy'n wynebu byrddau iechyd unigol. O ran y pwynt olaf, nodwn y dyraniad refeniw ychwanegol o £68 miliwn i fynd i'r afael â'r gorwariant a ragwelwyd gan Fyrddau Iechyd Betsi Cadwaladr a Hywel Dda yn y flwyddyn ariannol bresennol. Nodwn y bydd yr arian hwn yn cael ei gadw'n ganolog o fewn prif grŵp gwariant iechyd, Lles a Chwaraeon i wneud yn iawn am y diffygion ariannol a ragwelir.

Yn eich barn chi, er gwaetha'r pwysau yn y ddau fwrdd iechyd penodol hynny, yn ogystal â byrddau iechyd eraill, dylai'r cyhoeddiadau a wnaed gan Lywodraeth Cymru fel rhan o broses y gyllideb, ganiatáu system lle, erbyn diwedd y flwyddyn, rydych yn disgwyl i'r system gyfan gydbwyso. **Rydym yn awyddus i ddilyn y pwynt hwn i fyny gyda chi maes o law.**

O ran y gorwel cynllunio tair blynedd o dan Ddeddf Cyllid y GIG (Cymru) 2014, credwn fod hwn yn offeryn defnyddiol i fyrddau iechyd lleol o ran cysylltu cynllunio strategol ac ariannol. Fodd bynnag, rydym yn pryderu bod nifer o sefydliadau, gan gynnwys ABM a Chaerdydd a'r Fro, yn gweithredu ar sail cynllun IMT un flynedd gan eich bod yn teimlo na allwch gymeradwyo eu cynlluniau tair blynedd.

Yn seiliedig ar ffigurau ar 31 Awst, mae gan Fyrddau Iechyd Abertawe Bro Morgannwg ac Aneurin Bevan ddiffygion diwedd blwyddyn a ragwelir o £20.1 miliwn a £19.1 miliwn yn y drefn honno. Ymddengys fod hyn yn cynrychioli her go iawn i gyflawni cydbwysedd ariannol diwedd y flwyddyn. **A ydych yn hyderus y gall y byrddau iechyd hyn fod mewn sefyllfa diwedd y flwyddyn cytbwys yn 2016–17 heb gymorth ariannol ychwanegol? A oes gennych bryderon ynghylch 2017–18 a'u sefyllfa ariannol hirdymor?**

3. Sefyllfa ariannol Llywodraeth Leol

Mae setliad llywodraeth leol dros dro 2017–18 wedi pennu cyfanswm arian refeniw llywodraeth leol ar gyfer 2017–18 o £4.107 biliwn, sef cynnydd o £3.8 miliwn ers 2016–17.

Mae Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol hefyd wedi cyhoeddi bod £25 miliwn ychwanegol yn cael ei ddarparu i gydnabod pwysigrwydd gwasanaethau cymdeithasol lleol cryf yn llwyddiant hirdymor GIG Cymru a'r pwysau cynyddol sy'n wynebu gwasanaethau cymdeithasol.

Mewn perthynas â'r £25 miliwn ychwanegol hwn, mae'n arian heb ei neilltuo ar gyfer awdurdodau lleol. Nodwn eich tystiolaeth y bydd y defnydd hwn o arian gan awdurdodau lleol yn fater iddyn nhw ac nad ydych am gyfarwyddo eu gwariant heblaw am sicrhau bod gennym wasanaethau cymdeithasol cryf a chynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Fodd bynnag, **rydym yn awyddus i glywed mwy gennych am y mesurau monitro a gwerthuso sydd gennych ar waith i sicrhau bod y dyraniad ychwanegol yn cael ei ddefnyddio at y dibenion a amlinellir gennych uchod.**

Taliadau gofal cymdeithasol

Nodwn fod y setliad llywodraeth leol yn cynnwys £4.5 miliwn i ariannu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gynyddu'r terfyn cyfalaf ar gyfer taliadau gofal preswyl o £24,000 i £30,000 i ddechrau ac yna i £50,000. Ymhellach, roedd y setliad hefyd yn darparu £0.3 miliwn i gyflwyno diystyriaeth lwyr o'r Pensiwn Anabledd Rhyfel wrth godi tâl am ofal cymdeithasol.

Mewn perthynas â'r taliadau am ofal preswyl, nodwyd gennych fod gwaith ymchwil a gomisiynwyd gennych wedi dangos bod hyd at 4,000 o breswylwyr cartrefi gofal sy'n talu cost lawn am eu gofal ar hyn o bryd ac y byddai cynyddu'r terfyn cyfalaf o £24,000 i £50,000 â photensial i fod o fudd i tua 1,000 o'r bobl hyn. Gwnaethoch hefyd ddatgan y byddai eich ymrwymiad i gynyddu'r terfyn i £30,000 o fis Ebrill y flwyddyn nesaf o fudd i tua 250 o bobl.

Byddwn yn awyddus i ddilyn y mater hwn i fyny gyda chi pan fydd yn briodol yn y dyfodol er mwyn clywed mwy am gynnydd erbyn y targedau a ddisgwylir gennych.

Yn y cyfamser, byddem yn ddiolchgar am gael gwybodaeth gennych am eich amcangyfrifon o gostau blynyddol trothwy o £50,000.

Mewn perthynas â diystyru'r pensiwn anabledd rhyfel, faint o bobl rydych yn rhagweld a fydd yn debygol o gael budd o'r ddiystyriaeth honno?

4. Blaenoriaethu gwariant

Y gronfa gofal canolraddol

Rydym yn croesawu'r buddsoddiad parhaus o £50 miliwn yn y gronfa gofal canolradd yn 2017–18 a'r dystiolaeth a ddarparwyd yn eich papur ynghylch y diwrnodau a arbedwyd a'r derbyniadau i'r ysbyty a gafodd eu hosgoi o ganlyniad i ddefnyddio'r gronfa. **A ydych yn gallu darparu manylion am yr allbynnau penodol a'r canlyniadau rydych yn disgwyl i gael eu cyflawni dros gyfnod y gyllideb nesaf yn seiliedig ar y buddsoddiad parhaus yn 2017–18?**

Roedd gennym ddiddordeb clywed tystiolaeth Mr Heaney am y trefniadau i gynyddu gwerthusiad y gronfa o eleni ymlaen. Dywedodd wrthym hefyd, ar ddiwedd pob chwarter, y byddwch yn ysgrifennu'n nôl i bob bwrdd partneriaeth rhanbarthol gydag adborth, mewn ymateb, fel y gallwch rannu gwybodaeth ledled Cymru yn fwy doeth ac yn gyflymach er mwyn eich galluogi i fod yn llawer mwy effeithiol.”

Rydym yn gefnogol iawn o unrhyw drefniadau i werthuso'n well a rhannu arfer da ledled Cymru. **Byddem yn falch o glywed gennych maes o law am y trefniadau newydd i rannu arfer da a pha mor effeithiol maent yn gweithio.**

Gofal Sylfaenol

Rydym yn croesawu cadarnhad gennych fod y buddsoddiad ychwanegol mewn gofal sylfaenol yn 2015–16 yn ymrwymiad rheolaidd. O ran y canlyniadau i'r buddsoddiad hwn, nodwyd gennych fod dros 240 o bobl ychwanegol wedi'u cyflogi o fewn y system gofal sylfaenol bellach o ganlyniad uniongyrchol i'r buddsoddiad hwn.

Roeddech yn gadarnhaol iawn ynghylch effeithiau'r buddsoddiad hwn ar glystyrau gofal sylfaenol yn benodol, a'r cyfleoedd a roddir i'r clystyrau i benderfynu ar eu blaenoriaethau eu hunain ar gyfer eu hardaloedd. Gwnaethoch ddweud eich bod wedi'u calonogi ynghylch y cynnydd a welwn yn y maes hwn a'ch bod yn disgwyl gweld mwy o welliant eto yn y ffordd y mae gofal sylfaenol yn gweithio ac yn darparu hyd yn oed fwy o wasanaethau.

Gyda hynny mewn golwg, a allwch chi nodi'r allbynnau penodol a'r canlyniadau yr hoffech yn gweld yn cael eu cyflawni ar gyfer y buddsoddiad hwn yn 2017–18, ynghyd â'r trefniadau ar waith ar gyfer monitro cynnydd?

Roedd gennym ddiddordeb clywed manylion y digwyddiad cenedlaethol ar ofal sylfaenol, a gafodd ei grybwyll gennych, i drafod y cynnydd a wnaed mewn clystyrau gofal sylfaenol. Unwaith eto, rydym yn gefnogol iawn o fesurau i wella'r gwaith o rannu dysg a phrofiad, a **byddai diddordeb gennym i glywed gennych ynghylch unrhyw fesurau eraill sydd gennych ar waith at y diben hwn.**

Plant

O ran ystyried anghenion penodol plant, nodwn yn eich tystiolaeth nad cynllunio ariannol yn unig yw hyn ond ei fod yn rhan o'r holl broses o gynllunio integredig. Gwnaethoch bwysleisio'r pwysigrwydd o allu dangos gwell canlyniadau i blant ar draws eich portffolio a gwnaethoch ddweud wrthym, ar draws Llywodraeth Cymru, pan wneir penderfyniadau, fod effaith y penderfyniadau hynny ar blant yn cael ei hystyried.

Er ein bod yn croesawu eich datganiadau, yn enwedig y pwyslais ar gyflawni canlyniadau i blant, credwn fod angen proses fwy ffurfiol er mwyn adlewyrchu'n well yr ymrwymiad deddfwriaethol a wnaed gan Lywodraeth Cymru yn y Mesur Hawliau Plant. Felly, **gofynnwn i chi ystyried cynnal asesiad o effaith ar hawliau plant fel rhan o broses y gyllideb.**

Chwaraeon ac ymarfer corff

Nodwn yn eich tystiolaeth fod y rhan fwyaf o waith Llywodraeth Cymru ar chwaraeon yn cael ei wneud drwy Chwaraeon Cymru ac, o ganlyniad, maent yn

derbyn swm mawr o'r gyllideb chwaraeon. Nodwyd gennych y byddwch yn cytuno ar ddyraniad cyllideb Chwaraeon Cymru ar ôl i chi dderbyn ac ystyried adolygiad y cadeirydd.

Unwaith y bydd y broses hon wedi'i chwblhau, **byddai diddordeb gennym glywed gennych am fanylion dyraniadau'r gyllideb; y canlyniadau rydych yn disgwyl i gael eu cyflawni ar gyfer y buddsoddiad; a'r amserlen ar gyfer gwireddu'r canlyniadau hyn. Ymhellach, byddwn yn ddiolchgar pe gallech gadarnhau y byddwch yn cyhoeddi adolygiad y cadeirydd.**

Rydym hefyd yn cydnabod bod hyrwyddo iechyd a lles yn rôl sy'n cael ei gwneud ar draws adrannau Llywodraeth Cymru, ac mae'r **gwaith ehangach o hyrwyddo iechyd cyhoeddus yn fater y byddwn yn dychwelyd ato.**

Gwasanaethau iechyd meddwl

Gwnaethoch gadarnhau y dylai'r arian a neilltuwyd ar gyfer 2017–18 fod o leiaf £20 miliwn, gan gynrychioli ychydig dros 10 y cant o gyfanswm dyraniad byrddau iechyd. Mae hyn yn ostyngiad bychan o gymharu â'r blynyddoedd blaenorol o ran canrannau a chyfanswm a nodwyd yn erbyn iechyd meddwl, er nodwn yn eich tystiolaeth mai isafswm yw'r arian a neilltuwyd, swm a ddiogelir yn hytrach nag isafswm. **Fodd bynnag, byddai'n ddefnyddiol cael datganiad yn cadarnhau gennych fod digon o arian wedi'i ddyrannu yn y maes hwn yn eich barn chi.**

Cawsom drafodaeth fer am y trefniadau sydd ar waith i fonitro'r gwaith penodol o gyflawni darpariaeth plant gan ofal sylfaenol, a nodwn yn eich tystiolaeth, rhwng mis Ebrill 2015 a mis Mehefin 2016, daeth tua 2,200 o bobl ifanc drwy'r porth gofal sylfaenol. **Cynigiodd Dr Goodall roi'r wybodaeth ddiweddaraf i ni am y ffigurau hyn hyd at fis Medi, a byddem yn ddiolchgar i gael y wybodaeth hon.**

Yn fwy cyffredinol, gwnaethoch ddweud wrthym eich bod yn hyderus bod digon o arian yn y gyllideb i gefnogi'r plant hynny nad oedd yn dod o dan feini prawf CAMHS ond bod angen rhagor o gefnogaeth arnynt nag sydd ar gael drwy wasanaethau iechyd meddwl gofal sylfaenol. Dywedasochoch mai'r her oedd sicrhau bod yr arian yn cael ei ddefnyddio'n dda, a gwnaethoch gadarnhau bod hwn yn ymrwymiad gweinidogol yn ogystal ag ymrwymiad i'r gwasanaeth. Er ein bod yn

croesawu'ch datganiad, mae hyn yn parhau i fod yn faes sy'n peri pryder i ni, ac yn un y byddwn am ddilyn i fyny gyda chi yn y dyfodol. Fodd bynnag, credwn fod rôl i fyrddau partneriaeth rhanbarthol ysgogi'r agenda integreiddio yn y maes hwn fel nad yw plant a phobl ifanc sydd ag anghenion nad ydynt yn dod o dan feini prawf CAMHS yn syrthio drwy'r bylchau yn y system.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc

Croesawn ymrwymiad Llywodraeth Cymru i sicrhau cronfa flynyddol ychwanegol o £7.6 miliwn yn y maes rheolaidd hwn, yn ogystal â chynnydd pellach o £318,000 o gymorth ariannol rheolaidd¹ i weithwyr cefnogi sy'n gweithio gyda phobl ifanc sy'n profi'r salwch meddwl mwyaf difrifol.

O ran cyrraedd targedau amseroedd aros CAMHS, rydym yn croesawu'r ymrwymiad a wnaed gennych yn ystod eich sesiwn dystiolaeth eich bod yn disgwyl i bob ardal bwrdd iechyd gydymffurfio o fewn y flwyddyn galendr nesaf ar gyfer y targedau newydd o 28 ac yna 26. **Byddwn yn dymuno dilyn y mater hwn i fyny gyda chi ar adeg briodol.**

5. Buddsoddi cyfalaf

Mae'r gyllideb ddrafft yn cynnwys £245 miliwn o ddyraniadau cyfalaf ar gyfer 2017–18, sydd, y gwnaethoch nodi yn eich papur, yn gynnydd o dros £30 miliwn yn erbyn y llinell sylfaen cymorth ariannol rheolaidd.

Rydym yn cytuno â chi bod argaeledd arian cyfalaf yn lifer allweddol o ran trawsnewid gwasanaeth ar draws y sector, a gwyddom fod nifer o brosiectau uchelgeisiol yn mynd rhagddynt lle mae angen buddsoddiad cyfalaf sylweddol, er enghraifft y Ganolfan Gofal Critigol Arbenigol yn Llanfrechfa.

Mae buddsoddiad cyfalaf yn faes cymhleth ac rydym yn awyddus i gael gwell dealltwriaeth o'ch cynlluniau yma. **Gwnaethoch gynnig rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i ni o ran sut rydych yn gweld y darlun cyfalaf yn symud ymlaen, a**

¹ Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant, tystiolaeth i Bwyllgor CYPE

byddem yn ddiolchgar i gael hyn. Gwnaethoch hefyd gynnig sesiwn i drafod gwariant cyfalaf yn fanylach. Unwaith eto hoffem dderbyn eich cynnig, a byddwn yn cysylltu â chi ar wahân i drefnu.

6. Effaith refferendwm yr UE

Buom yn trafod yn fras y goblygiadau i'r gwasanaeth iechyd yn sgil penderfyniad y DU i adael yr UE, a sut rydych wedi ystyried hyn yn eich cynllunio ariannol. Gwnaethoch gydnabod bod hon yn her sy'n wynebu pob llywodraeth yn y DU, ond nad ydych yn gallu gwneud llawer o waith cynllunio manwl ar hyn o bryd.

Yn amlwg, mae cyfnod o ansicrwydd o'n blaenau, nid dim ond i'r sector iechyd a gofal cymdeithasol ac nid dim ond yng Nghymru. Serch hynny, mae angen i ni fod yn hyderus bod y gwaith hwn yn mynd rhagddo yn Llywodraeth Cymru i gynllunio am unrhyw nifer o bosibiliadau yn y dyfodol, yn enwedig mewn perthynas â meysydd allweddol staffio, rheoleiddio ac ariannu. **Byddem yn ddiolchgar i gael sicrwydd pellach gennych ar y mater hwn.**

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon